

Laura Aarikka ja Julia Haapa

YYTERI OUTDOOR SYMPOSIUM – KAIKILLE AVOIMEN
TAPAHTUMAN TURVALLISUUDEN VARMISTAMINEN

Hoitotyön koulutusohjelma
2015

YYTERI OUTDOOR SYMPOSIUM – KAIKILLE AVOIMEN TAPAHTUMAN TURVALLISUUDEN VARMISTAMINEN

Aarikka Laura; Haapa Julia
Satakunnan ammattikorkeakoulu
Hoitotyön koulutusohjelma
Helmikuu 2015
Ohjaaja: Jokela Kaija ja Kurittu Kristiina
Sivumäärä: 50
Liitteitä: 4

Asiasanat: Ensiapu, turvallisuus, vammaisuus, esteettömyys

Opinnäytetyön tarkoituksena oli suunnitella ja toteuttaa Yyteri Outdoor Symposium-tapahtumalle turvallisuus- ja pelastussuunnitelma, riskikartoitus sekä vastata viiden lajipisteen ensiavusta. Tavoitteena oli varmistaa tapahtuman turvallisuus ja oppia hahmottamaan terveyteen ja tapaturmien ennaltaehkäisyyn liittyviä näkökohtia. Ennen kaikkea tavoitteena oli varmistaa tapahtuman turvallisuus.

Toiminnallinen opinnäytetyö toteutettiin yhdessä Satakunnan ammattikorkeakoulun Kaikille avoin tapahtuma -hankkeen kanssa. Hanke lisää alueellista esteettömyystietoisuutta, osallistumisen mahdollisuuksia sekä tuottaa palveluita ja välineitä vapaa-aikaan. Tapahtuma antoi uusinta tietoa kaikille avoimen vesi- ja luontoliikunnan merkityksestä ja mahdollistamisesta soveltavan liikunnan, esteettömyyden, apu- ja toimintavälinealan sekä kuntoutuksen ammattilaisille. Yhteistyökumppaneina toimivat Suomen vammaisurheilu- ja liikunta VAU sekä Kehitysvammaisten Tukiliiton Malike eli Matkalle liikkeelle keskelle elämää.

Opinnäytetyön suunnittelu alkoi tapahtuman turvallisuus- ja pelastussuunnitelman sekä riskikartoituksen laatimisella. Tekijät toimivat tapahtumassa ensiapuvastaavina ja huolehtivat tapahtuman turvallisuuden toteutumisesta. Tehtävään sisältyi tapahtumassa ensiapuavustajina olevien Satakunnan ammattikorkeakoulun opiskelijoiden perehdytys, jossa käytiin läpi perehdytyskansiot, ensiapulaukun kokoaminen, aikataulu, tapahtuman esittely, karttakoordinaatit, hätäavun hälytys, ensiapuohjeistus, lajikohtaiset ja tapahtuman turvallisuus- sekä pelastussuunnitelmat, vaatetus sekä tärkeät puhelinnumerot.

Opinnäytetyön toteutus oli kesällä 15.–18.8. 2013. Tapahtumaan osallistui lähes 50 henkilöä, joista noin puolet oli liikuntarajoitteisia. Lajipisteitä olivat purjelautailu, purjehdus, lintubongaus ja ratsastus. Lajipisteillä oli ensiapuohjeistus ja se sisälsi yleisimmät ensiapu- ja painelupuhalluselytysohjeet sekä ensiapupakkaukset. Lisäksi ensiapu oli järjestetty majoitus- ja ruokailualueelle.

Projektin arvioinnissa käytettiin lajipisteiden vastaavilta ja ensiapuavustajilta kerättyä palautetta. Palautteen mukaan tapahtuman riskien kartoitus oli onnistunut riittävän laajasti ja yksityiskohtaisesti. Ensiapuohjeistusta kommentoitiin selkeäksi ja toimivaksi. Palautteiden mukaan ensiapuavustajat ja -vastaavat olivat mukana tekemisessä ja sopivasti läsnä. Projekti onnistui hyvin ja tavoitteet saavutettiin. Työtä voidaan hyödyntää samankaltaisissa tapahtumissa, opinnäytetöissä ja projekteissa.

YYTERI OUTDOOR SYMPOSIUM – ENSURING SAFETY IN KAIKILLE AVOIN TAPAHTUMA

Aarikka Laura; Haapa Julia
Satakunta University of Applied Sciences, Satakunnan ammattikorkeakoulu
Degree Programme in Nursing
February 2015
Supervisor: Jokela Kaija ja Kurittu Kristiina
Number of pages: 50
Appendices: 4

Keywords: First aid, safety, disability, accessibility

The main point of this thesis was to conceive and execute a safety- and rescue plan, risk assessment and also to be in charge of first aid at five different activity points. The objective was to ensure safety of the event and learn to perceive aspects of health and accident prevention. The thesis was made in co-operation with the Kaikille avoin tapahtuma project of the Satakunta University of Applied Sciences. Associates were VAU and MALIKE. The thesis was carried out as a project work.

Before the thesis was fulfilled a safety and rescue plan as well as a risk assessment were made. Students of Satakunta University of Applied Sciences acted as first aid assistants at the event. A familiarization was arranged for the first aid assistants in which introduction files, first aid kit preparation, schedule presentation, reporting the event, map coordinates, emergency alerting, first aid instructing, clothing and important phone numbers, were reviewed as well as the safety- and rescue plans for the sports and for the whole event. We worked as first aid correspondants and ensured the safety of the event.

The thesis was executed in the summer 15.-18.2013. Approximately 50 people took part in the event, from which around half were physically challenged. There was a first aid spot at accommodation/dining area as well as every activity point which included windsurfing, sailing, bird twitching and horse riding. First aid instruction contained rules for first aid and cardiopulmonary resuscitation and also first aid kit.

In evaluating the project, feedback from the correspondants of the activity spots was used as well as written feedback from the first aid assistants. From the feedback it transpired that assessing of the health risks had been successful, widely and detailedly enough. First aid instruction was commented to be articulate, functional and easily implemented. First aid assistants and correspondants took part in the action, were adequately present.

Development sentiment was that the safety and rescue plan of the project could be used at similar events. The work could be used as a foundation for other thesis' and projects.

SISÄLLYS

1	JOHDANTO.....	5
2	PROJEKTIN TEOREETTINEN PERUSTA	6
2.1	Projektin menetelmä.....	6
2.2	International Outdoor Symposium.....	7
2.3	Yhteistyötahot	9
2.4	Projektin kirjalliset suunnitelmat	10
2.4.1	Turvallisuussuunnitelma.....	10
2.4.2	Pelastussuunnitelma	12
2.4.3	Riskikartoitus.....	12
2.5	Keskeiset käsitteet.....	13
2.5.1	Ensiapu	13
2.5.2	Turvallisuus	14
2.5.3	Vammaisuus	14
2.5.4	Esteettömyys.....	15
3	AIKAISEMMAT TUTKIMUKSET JA PROJEKTIT	16
3.1	Aikaisemmat opinnäytetyöt ja vastaavat tapahtumat.....	17
3.2	Aiheeseen liittyviä tutkimuksia.....	19
4	PROJEKTIN TARKOITUS JA TAVOITTEET	20
5	PROJEKTIN SUUNNITTELU	21
5.1	Projektin riskit.....	21
5.2	Tapahtuman riskit	21
5.3	Aikataulu.....	22
5.4	Eettiset lähtökohdat.....	23
6	PROJEKTIN TOTEUTUS	24
7	PROJEKTIN TUOTOS	26
8	ARVIOINTI	27
8.1	Palautelomakkaiden analysointi ja tulokset	27
8.2	Projektin arviointi	30
8.3	Tapahtuman arviointi	30
9	POHDINTA.....	31
	LÄHTEET	33
	LIITTEET	

1 JOHDANTO

International Outdoor Symposium on Kaikille avoin tapahtuma, joka tarjoaa ratkaisuja aktiviteettien toteuttamiseen ja kehittämiseen. Tapahtuma antaa myös uusinta tietoa kaikille avoimen vesi- ja luontoliikunnan merkityksestä ja mahdollistamisesta soveltavan liikunnan, esteettömyyden, apu- ja toimintavälinealan sekä kuntoutuksen ammattilaisille. (International Outdoor Symposiumin [www-sivut](#) 2013.)

Suomen perustuslaki määrittää, että ketään ei saa ilman hyväksyttävää perustetta asettaa eri asemaan sukupuolen, iän, alkuperän, kielen, uskonnon, vakaumuksen, mielipiteen, terveydentilan, vammaisuuden tai muun henkilöön liittyvän syyn perusteella. Ihmiset ovat yhdenvertaisia lain edessä. (Suomen perustuslaki 1999/731 6 §.) Jokaisella, joka ei kykene hankkimaan ihmisarvoisen elämän edellyttämää turvaa, on oikeus välttämättömään toimeentuloon ja huolenpitoon (Suomen perustuslaki 1999/731 19 §.) sekä julkisen vallan on turvattava perusoikeuksien ja ihmisoikeuksien toteutuminen (Suomen perustuslaki 1999/731 22 §).

Opinnäytetyössämme noudatamme perustuslaissa määriteltyä yhdenvertaisuutta ja tasavertaisuutta. Työmme on projektiluontoinen ja se toteutetaan parityönä. Aihe esiteltiin Satakunnan ammattikorkeakoululla keväällä 2013. Kiinnostuimme projektina tehtävästä aiheesta ja siitä, että tuomme tapahtumaan hoitotyön näkökulman.

Opinnäytetyömme tarkoituksena on suunnitella ja toteuttaa Yyteri Outdoor Symposium -tapahtumalle turvallisuus- ja pelastussuunnitelma, riskikartoitus sekä vastata viiden lajipisteen ensiavusta. Tavoitteena on varmistaa tapahtuman turvallisuus ja oppia hahmottamaan terveyteen ja tapaturmien ennaltaehkäisyyn liittyviä näkökohtia. Ennen kaikkea tavoitteenamme on varmistaa tapahtuman turvallisuus.

2 PROJEKTIN TEOREETTINEN PERUSTA

Kaikille avoin tapahtuma kehittää ja lisää esteettömiä luontoliikunta- ja virkistyspalveluja Yyterin alueella Porissa. Hankkeen lähtökohtana on kaikille avoin toiminta ja laaja-alainen tasa-arvo. Huomiota kiinnitetään erityisesti olosuhteisiin sekä sosiaaliin ympäristöön, mikä mahdollistaa toimintarajoitteisten henkilöiden täyden osallistumisen. Hanke lisää alueellista esteettömyystietoisuutta, osallistumisen mahdollisuuksia sekä tuottaa palveluita ja välineitä vapaa-aikaan. (International Outdoor Symposiumin www-sivut 2013.)

2.1 Projekti menetelmänä

Projekti-sana tulee latinasta, *projectum*, joka tarkoittaa suunnitelmaa, ehdotusta tai hanketta. Suomen kielessä projektin synonyyminä käytetään usein hanketta. Projektin tarkoituksena on saavuttaa ennalta määritelty tavoite. Se on aikataulutettu ja sille on asetettu päättymispäivä. (Ruuska 2007, 18–19; Kettunen 2003, 15.) Projekti on ainutlaatuinen, koska se ei ole rutiini toimenpide. Projektiryhmään osallistujat voivat olla eri järjestöistä ja organisaatiosta. (Project management institute www-sivut 2014.) Tässä projektissa tämän kaltainen toiminta korostui, koska työryhmä oli moniammatillista ja henkilöt tulivat ympäri Suomea. Yhteisenä päätavoitteena oli järjestää onnistunut tapahtuma niin, että asiakkaat pääsisivät nauttimaan ainutlaatuisesti erilaisesta esteettömästä liikunnasta Yyterin luonnossa.

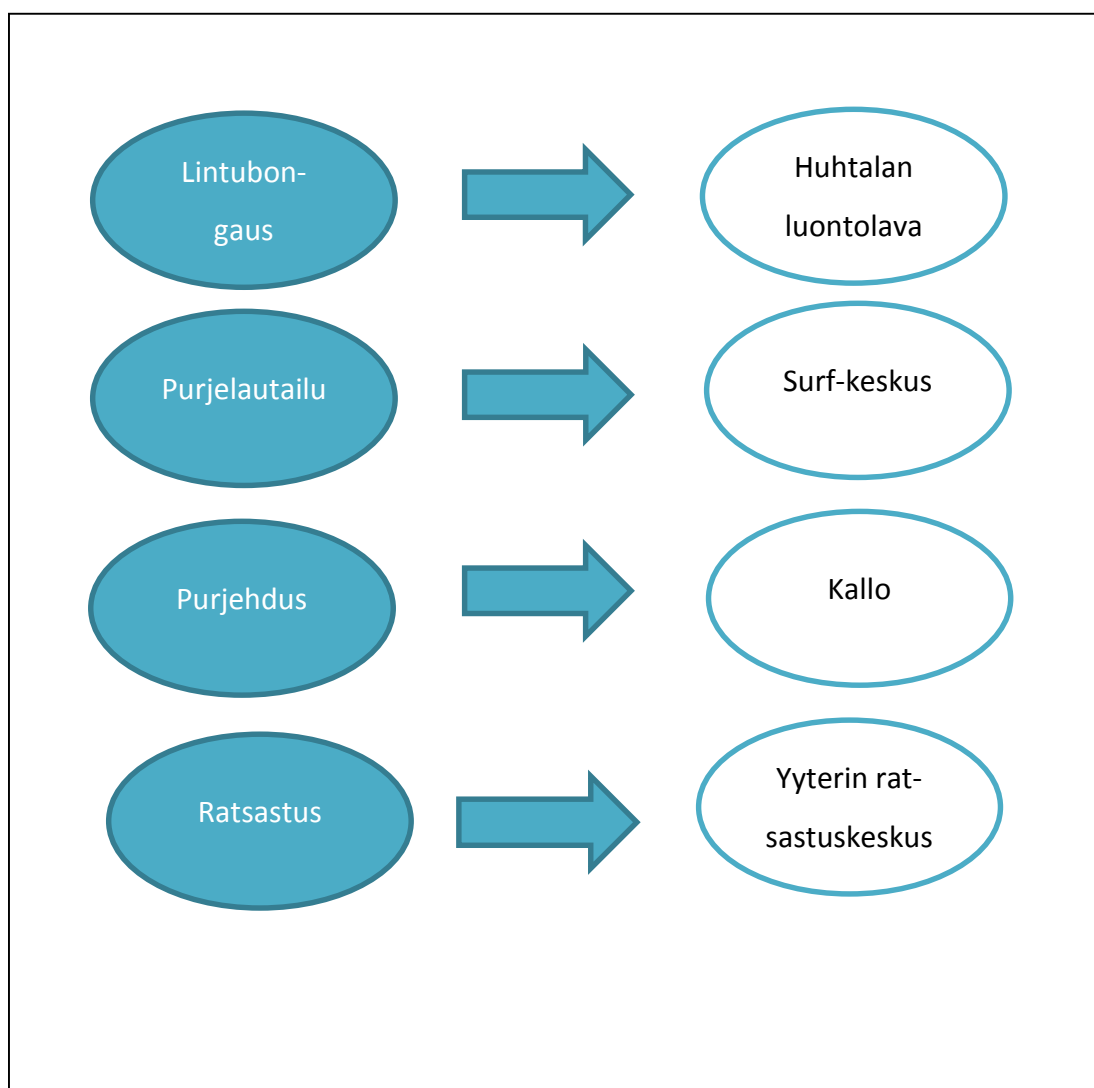
Projekti määritellään joukoksi ihmisiä, jotka on tilapäisesti koottu yhteen suorittamaan tiettyä tehtävää tai työtä. Sitä kuvataan toimintojen sarjana, joka suoritetaan peräkkäin tietyn tuloksen saavuttamiseksi. Projektityöskentelyssä periaatteina ovat tavoitteellisuus, kertaluonteisuus, organisointi ja resursointi. Siinä on selkeästi osoitettu tehtävä, tavoite ja sillä on aina alku ja loppu. Tyypillistä on jaksottaisuus ja selkeä aikataulu. Niiden avulla voidaan saavuttaa uudenlaista joustavuutta ja innovatiivisuutta, niitä voidaan käyttää toiminnan muutosten kokeiluun ja toteuttamiseen. (Virtuaali AMK:n www-sivut 2013.)

2.2 International Outdoor Symposium

International Outdoor Symposium 15.–18. elokuuta 2013 on kaikille avoin tapahtuma, joka tarjoaa ratkaisuja aktiviteettien toteuttamiseen ja kehittämiseen. Tapahtuma antaa uusinta tietoa kaikille avoimen vesi- ja luontoliikunnan merkityksestä ja mahdollistamisesta soveltavan liikunnan, esteettömyyden, apu- ja toimintavälinealan sekä kuntoutuksen ammattilaisille. Tapahtuman järjestää Satakunnan ammattikorkeakoulu ja yhteistyössä toimivat Suomen vammaisurheilu ja -liikunta VAU sekä Malike, joka tarjoaa tukea, apua ja toimintavälineitä vaikeavammaisen liikkumisen ja osallistumisen tueksi. Symposium on englanninkielinen. (International Outdoor Symposiumin www-sivut 2013.)

Nelipäiväinen Kaikille avoin vesi- ja luontoliikunta seminaari järjestetään Satakunnan ammattikorkeakoulun (SAMK) Tiilimäen kampuksella 15. elokuuta 2013. Teemoina ovat muun muassa kaikille avoimet aktiviteetit ja tasavertaiset osallistumisen mahdollisuudet, aktivoiva asennontuenta, toimintavälineinnovaatiot, itsenäinen ja avustettu ulkona liikkuminen sekä luontoliikunnan esteettömyys. (International Outdoor Symposiumin www-sivut 2013.)

Käytännön seminaaripäivät 16.–17. elokuuta vuonna 2013 Yyterissä esittelivät toimintaväline- ja esteettömyysratkaisuja vesi- ja luontoliikuntalajeihin kuten purjehdukseen, melontaan, purjelautailuun, retkeilyyn, ratsastukseen ja suunnistukseen (Kuvio 1). Seminaaripäivien aktiviteetit järjestettiin eri lajipisteillä Yyterin luonnossa ja rannoilla. Sunnuntain 18. elokuuta 2013 päätöstilaisuus suuntasi katseet kaikille avoimeen elämys- ja seikkailuliikuntaan sekä esitteli uusia innovaatioita liikkumiseen ja aktiivisuuteen. (International Outdoor Symposiumin www-sivut 2013.)

Kuvio 1. Yyteri Outdoor Symposiumin lajit ja lajipisteiden sijainti

2.3 Yhteistyötahot

Kehitysvammaisten Tukiliiton Malike eli *Matkalle liikkeelle keskelle elämää* on suunnattu vaikeavammaisille lapsille ja aikuisille sekä heidän perheilleen, läheisille ja ammattilaisille. Vaikeavammaisella henkilöllä Malike tarkoittaa ihmistä, jonka liikkuminen on vamman vuoksi vaikeutunut huomattavasti. Osallistumisen ja liikkumisen tueksi vaikeavammaisen henkilö tarvitsee ihmisten apua ja erilaisia toimintavälineitä. (Maliken www-sivut 2013.)

Malike järjestää kokeilutapahtumia ja toiminnallisen vertaistuen kursseja, ideoita ja keinoja osallistumisen avuksi. Lisäksi Malike tarjoaa toimintavälineneuvontaa, välineiden kokeilua ja vuokrausta sekä antaa tietoa toimintavälineiden hankintakanavista. Malike-toiminnan ajatuksena on, että jokaisella on oikeus osallistumiseen, liikkumiseen ja yhteiseen tekemiseen koko elämän ajan. Osallistumisen mahdollistamiseen on etsitty keinoja toimintavälineiden avulla ja lisäksi on käytetty yhteistyötä erilaisten verkostojen kanssa. Välinevuokraamot toimivat Tampereella, Helsingissä ja Rovaniemellä, Malike haluaa olla ja toimia siellä missä muutkin kaikkina vuodenaikoina. Malike palvelee valtakunnallisesti ja toiminta on osa Kehitysvammaisten Tukiliitto ry:tä ja toimii Raha-automaattiyhdistyksen tuella. (Maliken www-sivut 2013.)

Suomen Vammaisurheilu ja -liikunta VAU ry on urheilu- ja liikuntajärjestö, jonka tehtävänä on suunnitella, toteuttaa ja kehittää liikunta-, näkö- ja kehitysvammaisten henkilöiden sekä elinsiirtoväen liikunnan harrastamisen ja kilpailemisen mahdollisuuksia ja parantaa niiden olosuhteita. VAU palvelee joka ikäluokan liikunnan harrastajia. Toimialoja ovat nuorisotoiminta, harrasteliikunta, kilpa- ja huippu-urheilu ja järjestötoiminta. Special Olympics Finland on osana VAU:n toimintaa. (VAU:n www-sivut 2013.)

VAU on määritellyt arvoja toiminnalleen, jotka ovat osallisuus, yhteisöllisyys, esteettömyys ja saavutettavuus sekä oikeudenmukaisuus. Sen tehtävänä on: ”Monipuolisen vammaisurheilun ja liikunnan toimintaedellytysten vahvistaminen yhdessä ja erikseen”. (VAU:n www-sivut 2013.)

2.4 Projektin kirjalliset suunnitelmat

Ennen projektin toteutusta laadimme tapahtumalle turvallisuus- ja pelastussuunnitelman sekä riskikartoituksen (LIITE 1 & 2). Suunnitelmat olivat tapahtumalle välttämättömät ja ne laadittiin yhteistyössä tapahtuman johtajan ja tapahtuman turvallisuusvastaavan kanssa.

2.4.1 Turvallisuussuunnitelma

Turvallisuussuunnitelman laatiminen pohjautuu lakeihin. Pelastuslain tavoitteena on parantaa ihmisten turvallisuutta ja vähentää onnettomuuksia. Tavoitteena on myös, että onnettomuuden uhatessa tai tapahduttua ihmiset pelastetaan, tärkeät toiminnot turvataan ja onnettomuuden seurauksia rajoitetaan tehokkaasti. (Pelastuslaki 2011/379 22 §.) Kokoontumislain tarkoituksena on turvata perustuslaissa säädetyn kokoontumisvapauden käyttämistä sekä ohjata yleisten kokousten ja yleisötilaisuuksien järjestämistä tarpeellisilla järjestysluonteisilla säännöksillä (Kokoontumislaki 1999/530 1 §).

Turvallisuussuunnitelmassa määritellään, mitä tehdään, ketkä tekevät, milloin, missä ja miten. Turvallisuussuunnitelmasta on hyvä käydä ilmi alkutilanne, joka on toimenpiteiden alkaessa. Toteuttamis- ja arviointivaiheessa on oltava selvää, mitä suunniteltu toimenpide pitää sisällään. Tämän vuoksi suunnitelmassa tulee melko tarkasti kuvata, mitä itse asiassa ollaan tekemässä. Kohteeksi otetaan ne asiat ja ilmiöt, jotka paikallisen toimintaympäristön analyysin ja riskien kartoituksen seurauksena arvioidaan tärkeimmiksi alueen turvallisuuteen vaikuttaviksi seikoiksi. Valitaan henkilöt ja tahot, jotka vastaavat eri osista. On myös välttämätöntä esitellä, missä ja millä aikataululla projekti toteutetaan, ja huomioida myös toiminnan taloudelliset edellytykset. (Turvallisuussuunnittelun www-sivut 2013.)

Turvallisuussuunnitelman laatimista voidaan kutsua toimintaohjelmaksi, jossa työryhmä selvittää turvallisuustoiminnan nykyisen tilan, arvioi kohteen riskit sekä suunnittelee ennaltaehkäisevät varautumiskeinot ja toiminnan mahdollisissa onnettomuustilanteissa. Kaikki olennainen kohteen turvallisuuteen ja toimintaan liittyvä tieto kirjataan turvallisuussuunnitelmadokumenttiin. Turvallisuuksuunnitelman laatimisessa tavoitteena on kohteen tai tapahtuman turvallisuustason parantaminen. Pelkästään lainsäädännön ja viranomaisten vaatimusten täyttäminen ei ole suositeltava lähtökohta suunnitelman laatimiselle. Turvallisuuksuunnitelman laatimista voidaan pitää eräänlaisena oppimisprosessina, jossa laatimisesta vastaavat tahot käyvät järjestelmällisesti kohteen turvallisuuteen liittyvät asiat läpi ja suunnittelevat yhteistyössä kohteen toimintaa. (Hyytinen 2012a.)

Turvallisuuksuunnitelmassa turvaamme tapahtumaa mahdollisilta riskeiltä. Rajasimme riskit mahdollisiin tapaturmiin, sillä tapahtumaan osallistujista suurimmalla osalla oli toiminnan rajoitus tai pitkäaikaissairaus. Vammojen tai pitkäaikaissairauksien asiantuntijoita olivat tapahtumaan osallistujien henkilökohtaiset avustajat, joten sovimme, että he huolehtivat muun muassa lääkityksestä ja muista tarpeista.

Mahdollisiin tapaturmiin oli kuitenkin myös suuret riskit, sillä tapahtuma järjestetään ulkona, veden äärellä, kosteassa maastossa ja ratsastustalilla. Apuvälineitä on paljon, ja asiakkaita siirrellään ihmisvoimin, joten kolhut ovat hyvin todennäköisiä. Lisäksi sääolot tuovat omat haasteensa, kuten rankkasade, kova tuuli ja helle.

2.4.2 Pelastussuunnitelma

Pelastuslaissa (379/2011) määritetään, että pelastussuunnitelma tulee aina laatia yleisötilaisuuksiin ja muihin tapahtumiin, joihin osallistuvien ihmisten suuren määrän (vähintään 200 henkilöä on läsnä samanaikaisesti) tai muun erityisen syyn vuoksi sisältyy merkittävä henkilö- tai paloturvallisuusriski. Vastaavia tapahtumia ovat esimerkiksi urheilutapahtumat, konsertit ja esitykset sekä erilaiset seikkailutapahtumat. Tapahtumaan, joka on väkimäärältään pienempi, on laadittava pelastussuunnitelma, jos yleisö on tapahtuman aikana jollakin tavalla vaarassa. Esimerkiksi, jos tapahtumapaikan poistumisjärjestelyt poikkeavat tavanomaisesta, esityksessä käytetään avotulta, ilotulitteita, muita pyroteknisiä tuotteita tai palo- ja räjähdysvaarallisia kemikaaleja. (Satakunnan pelastuslaitoksen www-sivut 2013.)

2.4.3 Riskikartoitus

Erilaiseen toimintaan ja jokapäiväiseen elämään liittyy epävarmuustekijöitä, jotka johtavat merkitykseltään erilaisiin riskeihin. Riskin suuruus muodostuu ja arvioidaan tapahtuman todennäköisyyden ja sen aiheuttaman seurauksen perusteella. Riski voi olla tiedostettu tai se voi olla läsnä tiedostamattomana. Riskeihin varautumisen katsotaan olevan järkevää, jos sillä voidaan saavuttaa yksilön ja yhteisön turvallista toimintaa edesauttavia hyötyjä. Riskeihin varautuminen on myös hyödyllistä taloudellisista syistä. (Ramentorin www-sivut 2011.) Ennen turvallisuustoimintojen suunnittelua riskien arvioiminen on välttämätöntä. Vaarojen ja riskien mahdollisuudet tulee olla tiedossa, jotta voidaan tehdä ennaltaehkäiseviä toimenpiteitä ja varautua onnettomuustilanteisiin. Riskikartoituksessa tulee tarkastella henkilöstöön, ympäristöön ja normaalityötoiminnan keskeytymiseen liittyviä riskejä. (Hyytinen 2012a.)

2.5 Keskeiset käsitteet

Opinnäytetyömme asiasanoiksi valikoituivat ensiapu, turvallisuus, vammaisuus ja esteettömyys. Kaikki asiasanat löytyvät YSA:n yleisestä asiasanastosta.

2.5.1 Ensiapu

Ensiavulla tarkoitetaan loukkaantuneelle tai sairastuneelle tapahtumapaikalla annettavaa apua. Hätäensiapulla eli hengen pelastavalla avulla pyritään turvaamaan autettavan peruselintoiminnot ja estämään hänen tilan paheneminen. Tavallisimmin ensiavun antaja on maallikko. Äkillinen onnettomuus tai vakava sairastuminen aiheuttaa fyysisen loukkaantumisen lisäksi myös henkisen hätätilan. Psykkisen ensiavussa on tärkeää rauhoittaa, lohduttaa ja tukea avun tarpeessa olevaa onnettomuus- tai vaaratilanteessa. (Castrén, Korte, & Myllyrinne 2012.)

Jos joku on onnettomuuden johdosta joutunut sellaiseen tilaan, että on välttämätöntä heti kuljettaa hänet saamaan hoitoa, jokainen ajoneuvon kuljettaja on velvollinen kuljettamaan hänet. Jos ajoneuvo ei sovellu turvalliseen kuljetukseen ja tarkoituksenmukaisempi kuljetus on saatavissa, kuljettajan on kuitenkin avustettava kuljetuksen järjestämisessä. (Tieliikennelaki 1981/267, 57 §.)

Tienkäyttäjän, joka syystään tai syyttään on joutunut osalliseksi onnettomuuteen, on heti pysähdyttävä ja kykynsä mukaan avustettava vahingoittuneita tai avuttomaan tilaan jääneitä sekä muutoinkin osallistuttava niihin toimenpiteisiin, joihin onnettomuus antaa aiheutta. (Tieliikennelaki 1981/267, 58 §.)

Tapaturmat tai äkilliset sairastumiset kotona, työpaikalla tai vapaa-aikana kuuluvat arkipäivään. Tällaisissa tilanteissa maallikon antama ensiapu on usein ainoa tarvittava apu ja hoito. Onnettomuuksissa ja sairauskohtauksissa tarvitaan useimmiten ammattiapua. Maallikon tekemällä tilannearviolla, nopealla avun hälyttämisellä ja ensiaputoimenpiteillä on ratkaiseva merkitys ensihoitojärjestelmän käynnistämisessä. Tapa-

turmia ja sairauksia käsiteltäessä on syytä muistaa ehkäisyn merkitys. Edellytys ehkäisylle on myönteinen turvallisuus- ja terveystalittiuri, jossa tapaturmavaarat tiedostetaan ja terveyttä ylläpidetään. (Terveyskirjaston www-sivut 2012.)

2.5.2 Turvallisuus

Turvallisuus käsitteenä on laaja ja moniselitteinen. Yleisesti turvallisuuden voidaan sanoa merkitsevän vapautta uhkista. Käsitettä voidaan tarkastella kysymällä, ketä tai mitä turvataan, keneltä tai miltä turvataan ja miten turvataan. (Eskola 2008.)

Opinnäytetyömme sijoittui Yyteriin, kaikille avoimeen International Outdoor Symposiumiin, joten kyseessä oli tapahtuma. Puhuttaessa tapahtuman turvallisuudesta keskeiseksi asiaksi nousee etukäteissuunnittelu. Lupiin liittyviä ohjeita ja määräyksiä tulee noudattaa sekä turvallisuutta parantaa yhteistyöviranomaisten kanssa. Tapahtuman turvallisuuden suunnittelu kannattaa aloittaa riskien kartoittamisella, mitä voi tapahtua? Vastuu tapahtuman turvallisuudesta on aina tapahtuman järjestäjällä. (Vuoripuro 2007, 21–22.)

Yleisen kokouksen ja yleisötilaisuuden järjestäjän on huolehdittava järjestyksen ja turvallisuuden säilymisestä sekä lain noudattamisesta tilaisuudessa. Samat velvollisuudet kuuluvat myös yleisen kokouksen puheenjohtajalle, jos sellainen valitaan. (Kokoontumislaki 1999/530, 17 §.)

2.5.3 Vammaisuus

Vammaisuus määrittymisenä on vaikea. Sitä ajatellaan usein yksilön ominaisuutena. Käsitteenä se merkitsee haittaa, vaikeuksia tai ongelmia jokapäiväisessä elämässä. Vammaisen henkilön mahdollisuus ottaa osaa yhteisön elämään yhdenvertaisesti muiden rinnalla on rajoittunut. Vammaisuus voi olla monimuotoista ja saattaa tuoda esille ongelmia tai haittoja millä tahansa elämän eri osa-alueella. (Pohjois-Karjalan www-sivut 2007.)

Vammaisuus ei ole vain terveysongelma. Se on monimuotoinen ilmiö, viitaten vuorovaikutukseen henkilön vartalon ominaisuuksien ja yhteiskunnan piirteiden välillä jossa hän elää. Vaikeuksien läpikäyminen, joita vammaiset ihmiset kohtaavat, vaativat interventioita poistaa ympäristöön liittyviä ja sosiaalisia esteitä. (WHO www-sivut 2015.)

Vammaisilla henkilöillä on samat ihmisoikeudet kuin muillakin ihmisillä. Valtiolla on vastuu huolehtia siitä, että ihmisoikeudet toteutuvat kaikkien väestöryhmien kohdalla - myös vammaisten henkilöiden. Vammaiset ovat oikeutettuja YK:n ihmisoikeussopimuksissa sekä ihmisoikeuksien yleismaailmallisessa julistuksessa tunnustettuihin kaikkiin oikeuksiin. (Ihmisoikeudet.net www-sivut 2013.)

Perinteisesti kehitysvammaisuutta, kuten muutakin vammaisuutta, on tutkittu lääketieteestä eli lääketieteen näkökulmasta. Rinnalla on ollut toimintakyvyn näkökulma, jossa pohditaan ihmisen valmiuksia selviytyä eri ympäristöissä. Viime vuosina on voimistunut erityisesti sosiaalinen näkökulma, jossa muistutetaan, että vamman sijaan ihmisten mahdollisuuksia rajoittavat usein erityisesti riippuvuus muista ihmisistä, ennakkoluulot ja syrjintä. (Vernerinet.net www-sivut 2014.)

2.5.4 Esteettömyys

Esteettömyys on laaja kokonaisuus, joka tarkoittaa, että mahdollistetaan kaikkien kansalaisten osallistuminen työntekoon, harrastuksiin, kulttuuriin ja opiskeluun. Esteettömyys merkitsee palvelujen saatavuutta, välineiden käytettävyyttä, tiedon ymmärrettävyyttä ja mahdollisuutta osallistua itseään koskevaan päätöksentekoon. (Invalidiliitto ry:n www-sivut 2014.)

Esteetön ympäristö on välttämätön monille ihmisryhmille, mutta se myös auttaa muita tilojen käyttäjiä. Tavaroiden kuljettaminen, siivous ja tilojen huolto helpottuvat, kun ympäristössä ei ole esteitä. Esteettömyys ei yleensä tule kustantamaan rakennusvaiheessa "esteellistä" enempää, vaan se vaatii vain hyvää suunnittelua ja suunnitelmien toteuttamista. Hissi on kalliimpi hanke, mutta on myös hintansa arvoinen. (Esteeton.fi www-sivut 2010.)

Ympäristö tai yksittäinen rakennus on esteetön silloin, kun se on kaikille käyttäjille toimiva, turvallinen ja miellyttävä sekä tiloihin on helppo kulku. Tilojen ja niissä olevien toimintojen tulee olla mahdollisimman helppokäyttöisiä ja loogisia. Esteetön ympäristö ei kuitenkaan aina riitä arjessa selviytymiseen, vaan tueksi voidaan tarvita henkilökohtainen avustaja, joka auttaa avustaa kehitysvammaista henkilöä elinympäristössään. (Esteeton.fi www-sivut 2010.)

Henkilökohtainen avustaja auttaa vammaista henkilöä arkisissa asioissa ja kodin ulkopuolisissa toiminnoissa ja harrastuksissa. Työ edellyttää itsenäistä työskentelyotetta, vuorovaikutustaitoja, joustavuutta ja hyvää fyysistä kuntoa. Henkilökohtainen avustaja auttaa vammaista henkilöä ja on samalla hänen työnantajansa. Henkilökohtaisen avustajan työtehtävät riippuvat hänen työnantajansa tarpeista ja elämäntilanteesta. (Ammattinetin www-sivut 2013.)

Yleisimmin tehtäviin kuuluu auttaminen päivittäisissä toiminnoissa. Tehtäviin kuuluu avustaminen elämän perusasioissa kuten esimerkiksi henkilökohtaisessa hygieniassa, pukeutumisessa, liikkumisessa, kodin hoidossa jne. Avustaja auttaa myös asioiden hoidossa, opiskelussa, harrastuksissa ja työnteossa. Henkilökohtaisen avustajan tehtävänä on suorittaa ne toimet, joihin hän ei yksin pysty, mutta jotka hän ei-vammaisena suorittaisi itse. Tavoitteena on vammaisen henkilön itsenäinen asuminen ja eläminen, perhe-elämä ja selviytyminen myös työelämässä ja opiskelussa. (Ammattinetin www-sivut 2013.)

3 AIKAISEMMAT TUTKIMUKSET JA PROJEKTIT

Seuraavassa luvussa esitellään opinnäytetöitä, tapahtumia ja tutkimuksia, jotka liittyvät opinnäytetyömme aiheeseen. Luvussa kerrotaan muun muassa eri ammattikorkeakoulujen opinnäytetöistä, esteettömän liikunnan tapahtumista sekä tutkimuksista, jotka käsittelevät kehitysvammaisten lasten liikkumisen mahdollisuuksia.

3.1 Aikaisemmat opinnäytetyöt ja vastaavat tapahtumat

Lahtinen toteutti opinnäytetyönsä liikuntapainotteisessa syystapahtumassa, joka oli tehty PWS-yhdistyksen perheille. Opinnäytetyö oli projektityö, jossa järjestettiin Prader-Willin oireyhtymän (PWS) yhdistyksen jäsenperheille syystapaaminen Porissa 2012. Tavoitteena oli tutustuminen projektimuotoiseen työskentelyyn/projektivastavaan rooliin, PWS- oireyhtymään sekä suunnitella liikuntaohjelmaa PWS- lapsille ja soveltaa se heidän tarpeitaan vastaavaksi. Osana työtä tehtiin turvallisuussuunnitelma ja riskikartoitus sekä tutustuttiin yhdistys- ja järjestötoimintaan. Syystapaaminen toteutui Satakunnan ammattikorkeakoulun tiloissa Porissa lauantaina 29.9.2012. Tapaamiseen osallistui yhteensä 37 henkilöä, joista aikuisia oli 23 ja lapsia 14. Tekijän tehtäviin kuului etukäteisvalmistelut ja tapahtumapäivästä vastaaminen. Projektityyppistä opinnäytetyötä arvioitiin päiväkirjamuistiinpanoilla sekä tapahtuman palautekyselyllä. (Lahtinen 2012, 2.)

Kankkunen Pieksämäen Diakonia ammattikorkeakoulusta toteutti opinnäytetyönsä projektimuotoisesti. Opinnäytetyön tarkoitus oli vastata Suunta12^o-partioleirin ensiavun suunnittelusta, toteutuksesta ja arvioinnista. Se toteutettiin syksyllä 2012 ja tilaajana oli Järvi-Suomen partiolaiset. Tavoitteena oli kasvattaa omaa ammatillista osaamista ja antaa leirillä tarvittava asianmukainen ensiapu sekä ennaltaehkäistä tapaturmia. Leirille osallistui yli 1900 eri-ikäistä osallistujaa. Opinnäytetyön suunnittelua ohjasi aineisto lasten ja nuorten terveyden edistämisestä, turvallisuudesta, psyykkisestä turvallisuudesta, turvallisesta lääkehoidosta ja ensiavusta. Tekijän vastuulla oli leirin ensiavun järjestäminen, ensiaputiimin kokoaminen, työvuorojen suunnitteleminen, henkilöstön tarpeen kartoittaminen, tarvittavien hankintojen miettiminen ja tekeminen, lääkehoitosuunnitelman ja turvallisuussuunnitelman tekeminen. (Kankkunen 2012, 2.)

Niinisalo Satakunnan ammattikorkeakoulusta teki opinnäytetyönsä Kaikille avoin laturetki - tapahtumassa. Opinnäytetyön tavoitteena oli esteettömyyden edistäminen tasavertaisuuden ja osallistumisen mahdollisuuksien parantamisen avulla. Tavoitteena oli järjestää kaikille avoin laturetki henkilöille, joiden liikuntakyky on rajoittunut. Opinnäytetyö toteutettiin osana INNOKE-hanketta, joka on Satakunnan ammattikorkeakoulun hallinnoima hanke. Toiminnallisen opinnäytetyön päätavoitteet asetettiin

asiakkaan ja yhteiskunnan näkökulmasta. Asiakkaan näkökulmasta tavoitteiksi muodostuivat elämysten tuottaminen ja tasavertaisten osallistumismahdollisuuksien edistäminen. Yhteiskunnallisesta näkökulmasta opiskelijoiden tavoitteena oli lisätä esteettömyystietoutta. Esteettömyystietoutta oli tarkoitus laajentaa myös laturetken järjestäjien ja muiden laturetkeen osallistuneiden retkeilijöiden kautta. Työhön kuului tapahtuman organisointi, turvallisuus ja riskikartoitus. Laturetki toteutettiin Kaasmarkussa perinteisen Koko perheen laturetken yhteydessä. Osallistujia Koko perheen laturetkeen oli yhteensä noin 400, joista kaikille avoimeen toimintaan osallistui 36. Ryhmään kuului liikuntarajoitteisia ja heidän avustajansa, kehitysvammaisia, opiskelijoita sekä avustavia henkilöitä. Tapahtumassa huomioitiin liikuntarajoitteisten erityistarpeet, retkireitin valinta, pituus sekä toimintavälineet, joiden avulla liikuntaa pystyttiin soveltamaan. Toimintaa järjestettäessä oli tärkeää huomioida turvallisuus toiminnan jokaisessa vaiheissa. Opinnäytetyötä arvioitiin palautekyselyillä retkeläisille, heidän avustajilleen ja opiskelijoille. Palautetta pyydettiin myös Koko perheen laturetken järjestäjiltä. (Niinisalo 2013, 2.)

Timgren toteutti opinnäytetyönsä vuonna 2011 ja aiheena hänellä oli ”Meiän näköinen leiri – aikuisen kehitysvammaisen omatoimisuuden tukeminen”. Opinnäytetyön tarkoituksena oli suunnitella ja toteuttaa asiakaslähtöinen leiri erityistukea tarvitseville aikuisille. Leiri toteutettiin yhdessä aikuisten kehitysvammaisten kanssa asiakaslähtöisesti, samalla tukien heidän omatoimisuuttaan prosessin aikana. Opinnäytetyö tehtiin yhdessä Satakunnan ammattikorkeakoulun Sataesteetön -kehittämishankkeen kanssa ja se toteutettiin toiminnallisena projektina. Toteutus tapahtui kesällä 2011, jolloin Timgren alkoi yhdessä leirille osallistuvien kanssa suunnitella leiriä. Hän käytti projektin runkona Kanadan toiminnallisen suoriutumisen mallia, jossa on kolme tärkeää osatekijää: henkilö, toiminta ja ympäristö. Projektin osoitti, että asiakaslähtöisyydellä pystytään tukemaan asiakkaan omatoimisuutta. Projektin toteutuminen onnistui suunnitelmien mukaisesti ja asiakkaat olivat tyytyväisiä projektiin, sillä se oli heidän näköisensä. (Timgren 2011, 4.)

Oulun Nallikarilla järjestettiin Aalloilla – soveltavan liikunnan kesätapahtuma 9.8.2013. Tapahtuma järjestettiin yhteistyössä Virpiniemen liikuntaneuvojaopiskelijoiden, Suomen Vammaisurheilu ja – liikunta VAU ry:n, Maliken, Oulun kaupungin erityisliikunnan sekä eri järjestöjen sekä yritysten kanssa. Kaikki toiminnot tapahtumassa toteutettiin niin, että kaikilla oli mahdollisuus osallistua ja kokea elämyksiä rannalla ja vesiliikunnan parissa. Lajeina oli muun muassa surffausta, sub-lautailu, melonta, soutaminen, uiminen, snorklaus ja vesileikit. Rannalla oli mahdollisuus rantalentopalloon, rantakuntosaliin, piknikkiin, hiekkalinnojen tekoon ja leijan lennättämiseen. Välineet mahdollistivat myös vaikeavammaisten osallistumisen päivän toimintoihin. (Liiku terveemmäksi www-sivut 2013.)

Tulevana vastaavana tapahtumana on suunniteltu ”Keväthangille loma – tapahtuma”. Se järjestetään 10.03.2015 - 14.03.2015 Siilinjärvellä, Kylpylähotelli Kunnonpaikassa ja sen lähiympäristössä. Tapahtuma on vaikeavammaisille aikuisille ja heidän perheilleen tai avustajilleen. Loman aikana muun muassa pilkitään ja nautitaan talvisista aktiviteeteista, etsien vaikeavammaisille aikuisille sopivat ratkaisut liikkumiseen. Tavoitteena on virkistävä loma, jolla saadaan voimaa vertaisryhmästä ja ideoita arkiliikkumiseen. Loma järjestetään yhteistyössä Maaseudun Terveys- ja Lomahuollon kanssa. (Maliken www-sivut 2014.)

3.2 Aiheeseen liittyviä tutkimuksia

Saari tutki liikuntapedagogiikan väitöstutkimuksessaan vammaisten ja erityistä tukea tarvitsevien lasten osallistumista liikunnallisen iltapäivätoiminnan hankkeissa vuosina 2004–2007. Väitöskirjassaan hänellä oli tavoitteena tarkastella inklusiota ja siihen liittyviä käytänteitä sekä arvioida integraation prosesseja lasten liikunnan harrastustarjonnan kontekstissa. Kolmantena tavoitteena oli syventää erilaisten integraation prosessien käsitteellistämistä ja ymmärtämistä. (Saari 2011, 65.)

Saari on 2011 väitöskirjassaan tutkinut hyvin laajasti aihettaan. Tekstissä on käytetty hyvin paljon ammattisanastoa, minkä vuoksi sitä on myös vaikea lukea. Hän on pohjinnut hyvin inklusiota ja siihen liittyviä käytänteitä. Tutkimus sivusi myös meidän opinnäytetyötämme, sillä hän käsittelee tutkimuksessaan paljon kehitysvammaisten lasten liikunnan mahdollisuuksia.

Jeglinsky Tukholman Karoliinisesta instituutista teki väitöskirjansa aiheeseen ”Perhelähtöisten palveluiden ja kuntoutuksen suunnittelu CP-vammaisille lapsille ja nuorille Suomessa”. Väitöstutkimuksen tavoitteena oli selvittää CP-vammaisten lasten ja nuorten perhekeskeisen kuntoutuksen suunnittelua ja toteuttamista Suomessa. Tutkimusta varten on haastateltu lastenneurologisten osastojen moniammatillisten kuntoutustimien jäseniä, fysioterapeutteja sekä CP-vammaisten lasten ja nuorten vanhempia. (Jeglinsky 2012, 22.)

4 PROJEKTIN TARKOITUS JA TAVOITTEET

Opinnäytetyön tarkoituksena oli suunnitella ja toteuttaa Yyteri Outdoor Symposium-tapahtumalle turvallisuus- ja pelastussuunnitelma, riskikartoitus sekä vastata viiden lajipisteen ensiavusta. Lisäksi laadimme koko tapahtumalle turvallisuus- ja riskikartoituksen. Ensiapupisteitä on jokaisella lajipisteellä, joita on yhteensä viisi: Surf-keskus (lajina purjelautailu), Kallo (lajina purjehdus), Beach (majoitus ja ruokailu), Huhtalan luontolava (lajina lintubongaus) ja Yyterin ratsastuskeskus (lajina ratsastus). Varmistamme, että jokaisella pisteellä on ensiapuohjeistus (sisältäen yleisimmät ensiapu- ja painelupuhallusohjeet) ja ensiapupakkaukset.

Tavoitteena on oppia hahmottamaan terveyteen ja tapaturmien ennaltaehkäisyyn liittyviä näkökohtia. Ennen kaikkea tavoitteenamme on varmistaa tapahtuman turvallisuus. Turvallisuus pitää sisällään niin asiakkaiden kuin henkilökunnankin turvallisuuden. Haluamme toteuttaa opinnäytetyön onnistuneesti, oppimalla uutta, tutustumalla uusiin ihmisiin ja lisätä omaa avarakatseisuutta.

5 PROJEKTIN SUUNNITTELU

Suunnitelmallisuus ja ohjaus ovat projektitoiminnassa tärkeässä asemassa. Suunnittelu ja toteutuksen jatkuva ohjaus varmistavat asetettujen tavoitteiden toteutumisen. Suunnittelu on kovaa ponnistelua vaativaa työtä ja onkin varsin helppoa luistaa suoraan projektin tekemiseen. Jotta suunnitelmallisuus toteutuisi, projektisuunnitelmasta tulisi löytyä sisältö, laatimistapa ja hyväksyntä. (Pelin 2011, 79.)

5.1 Projektin riskit

Projektissa on vaiheita, sisältöjä ja osa-alueita, joihin sisältyy uhkia tai riskitekijöitä. Nämä voivat vaikuttaa esimerkiksi hankkeen aikatauluihin, talouteen, henkilöstöön, tiedonkulkuun tai yhdistyksen ulkopuolisiin tahoihin. Mahdolliset riskit tulisi ennakoida ja tarkoituksena on sekä kartoittaa mahdollisia uhkatekijöitä että laatia suunnitelma niiden välttämiseksi. Ennakoinnilla pyritään minimoimaan myös toteutuneiden riskien vaikutusta. (Mielenterveysseuran www-sivut 2014.)

Projektissamme suunnittelu johti nopealla aikataululla toteutukseen, joten jos toinen meistä olisi tuona aikana sairastunut, emme välttämättä olisi projektia päässeet toteuttamaan. Ensiapuavustajien poissaolot olisivat myös voineet vaikuttaa suuresti suunniteltuun toteutukseen. Jos emme olisi saaneet tarpeeksi apua ja ohjausta, olisi projekti voinut tuntua liian haastavalta ja täten epäonnistua. Yksi riskeistä oli myös se, että emme olisi päässeet projektia toteuttamaan, esimerkiksi sateisen sään takia.

5.2 Tapahtuman riskit

Ennen tapahtumaa mahdollisiksi riskitekijöiksi arvioitiin muun muassa hiertymät, palovammat/lämpösairaudet, haavat, nyrjähdykset, hukkuminen, päähän tai raajoihin kohdistuneet vammat, lämpöhalvaus, auringonpistos (hypertermia) ja kylmällä säällä hypotermia. Mahdollisina riskitekijöinä voitiin pitää myös säästä johtuvia riskejä (kuumeus, tuuli, rankkasade, ukkonen). Osa lajipisteistä järjestettiin vedessä ja sen äärellä, mikä itsessään oli jo riski. Todennäköisiä riskejä olivat myös sairaskohtaukset ja

tapaturmat, sillä osalla tapahtumaan osallistuvista oli erilaisia perussairauksia tai liikuntarajoitteita.

5.3 Aikataulu

Opinnäytetyömme alkoi varsinaisesti opinnäytetyön aloitusinfossa Satakunnan ammattikorkeakoulussa (SAMK) 8.5.2013. Infossa esiteltiin ideoita opinnäytetyön aiheiksi ja kerrottiin yleisesti opinnäytetyöstä. Kiinnostuimme Kati Karinharjun esittämästä infosta Yyteri Outdoor Symposium- tapahtumasta. Hänen mielestään olisi hyvä saada myös hoitotyön näkökulma tapahtumaan fysioterapian lisäksi. Kiinnostuimme ideasta ja 20.5.2013 pidimme palaverin Kati Karinharjun ja Heli Lammisen kanssa. Opinnäytetyömme aihe alkoi hahmottua ja 23.5.2013 pidimme ideaseminaarin ammattikorkeakoululla.

Työstimme opinnäytetyömme ideaa ja omaa osuuttamme tapahtumassa kesäkuun alussa sekä 18.6.2013 osallistuimme koulullamme pidettyyn yhteistyöpalaveriin (SAMK, Malike, VAU). Heinäkuussa työstimme kirjallista osuutta. 7.8.2013 tapasimme Heli Lammisen, jolla oli kokemusta turvallisuussuunnitelmien teosta. Työstimme hänen kanssaan turvallisuus- ja pelastussuunnitelmaa ja teimme sen pohjalta suunnitelmat ja riskikartoituksen. Tapahtuman arvioitu osallistujamäärä oli 50-60 henkilöä.

Ennen 13.8.2013 pidettävää perehdytystä kokosimme koululla perehdytyskansiot lajipisteille, jotka sisälsivät yhteystiedot, karttakoordinaatit, tapahtuma-alueen kartan, ensiapuohjeet, pelastus- ja turvallisuussuunnitelmat, riskikartoituksen, lajikohtaiset turvallisuussuunnitelmat, tiedot yhteistyötahoista, tiivistelmän tapahtumasta ja aikatauluohjelman. 13.8.2013 ammattikorkeakoululla pidimme ensiapu-perehdytyksen SAMK:n Palvelukeskus Soteekista ensiapuavustajiksi tulleille ammattikorkeakouluopiskelijoille. Lähetimme turvallisuussuunnitelman 14.–15.8.2013 Satakunnan pelastuslaitokselle turvallisuuspäällikölle arvioitavaksi. Opinnäytetyön lopussa on taulukko opinnäytetyön aikataulusta ja työnjaosta (LIITE 4).

Sopimus opinnäytetyön tekemisestä allekirjoitettiin 12.8.2013.

5.4 Eettiset lähtökohdat

Opinnäytetyömme tärkein eettinen lähtökohta oli tapahtumaan osallistuvien turvallisuudesta huolehtiminen ja tapaturmien ennaltaehkäisy. Työskentelimme opinnäytetyössä ihmislähtöisesti ja kohtasimme tapahtuman osallistujat yksilöinä heidän tarpeidensa mukaisesti. Toimimme yhteistyössä muun henkilökunnan kanssa sovituin säännöin, ”puhalsimme yhteen hiileen”. Halusimme myös osoittaa olevamme luotettavia, tekemällä kaiken aikataulussa, huolellisesti ja parhaamme yrittäen. Nämä olivat myös meidän mielestämme tärkeitä eettisiä lähtökohtia.

Aihetta valittaessa meillä oli halu toimia erilaisten ja erilaisessa asemassa olevien ihmisten kanssa. Työskentelemme mielellämme kehitysvammaisten kanssa, sillä siinä huomaa miten aitoja ja lämpimiä ihmisiä he ovat. Oli uskomatonta nähdä heidän ilonsa ja innostuneisuutensa, kun he pääsivät toteuttamaan lajia, joka oli heille ollut ennestään fyysisesti mahdoton. Oli mahtavaa olla tilanteessa mukana.

Mukana olevilta osallistujilta kysyttiin kirjallisesti lupa valokuvaamiseen. Projektimme sijoittui Yyteriin, jossa osa lajipisteistä sijaitsi meren rannalla. Lajien välillä osallistujat vaihtoivat vaatteita, joten oli huomioitava intymiteettisuoja niin, että oli suljettu paikka pukeutumiselle. Jokaisella osallistujalla oli oma avustaja mukana, ja näin vaatteiden vaihto sekä yleinen hygienia onnistui.

Lisäksi intymiteettisuojaan liittyen huomioitiin, että Lintubongaus-pisteellä oli esteetön pääsy ulkovessaan pyörätuolillakin. Pohdimme myös eettisiä näkökulmia esimerkiksi tilanteessa, jos osallistujalla olisi ollut virtsakatetri ja hänet olisi päivän aikana pitänyt katetroida. Projektin edetessä kuitenkin selvisi, että jokaisella osallistujalla on oma avustajansa ja he huolehtivat osallistujien hygieniasta sekä lääkityksestä tarpeen mukaan.

Eettisyyden näkökulmasta ihmisten asenteet vaikuttavat vahvasti projektin osallistumiseen. Ihmisillä saattaa olla vahvoja ennakkoluuloja kehitysvammaisia kohtaan. Keskustelimme aiheesta keskenämme ja ajattelimme, että kaikkien tulisi olla tasavertaisia ja pystyä osallistumaan erilaisiin tapahtumiin vammoista huolimatta.

6 PROJEKTIN TOTEUTUS

16.- 17.8.2013 osallistuimme tapahtumaan Yyterissä. Kiertelimme lajipisteillä ja varmistimme, että kaikki sujui suunnitelmien mukaan. Keskustelimme lajipisteillä olleiden ensiapuavustajien, osallistujien ja lajivastaavien kanssa toiminnan sujumisesta. Tapahtuman jälkeen lähetimme arviointilomakkeen tapahtumassa olleille ensiapuavustajille ja lajipisteillä oleville lajivastaaville.

Opinnäytetyömme eteni hieman normaalista poiketen, sillä pidimme aihe-seminaarin vasta tapahtuman jälkeen 27.8.2013. Tämän jälkeen työstimme teoriataustaa, aikaisempia tutkimuksia, teimme korjauksia ja muokkasimme asetuksia opinnäytetyöhömmä. 28.8.2013 pidimme suunnitteluseminaarin. Helmikuussa 2014 lähdimme opiskelijavaihtoon Barcelonaan, jona aikana emme työstäneet opinnäytetyötä. Kansainvälisen opiskelijavaihdon jälkeen jatkoimme opinnäytetyömme tekoa.

Meidän tehtävämme International Outdoor Symposium- tapahtumassa oli vastata ensiavusta lajipisteillä. Lajipisteitä oli yhteensä viisi: Surf-keskus (lajina surffaas), Kallo (lajina purjehdus), Beach (majoitus ja ruokailu), Huhtalan luontolava (lajina lintubongaus) ja Yyterin ratsastuskeskus (lajina ratsastus). Varmistimme, että jokaisella pisteellä on ensiapuohjeistus (sisältäen yleisimmät ensiapu- ja painelupuhalluselvytysohjeet) ja ensiapupakkaukset. Jokaisella pisteellä oli avustamassa ainakin yksi EA-kortin suorittanut Satakunnan ammattikorkeakoulun opiskelija ja heillä jokaisella oli mukanaan ensiapulaukku. Lisäksi pidimme ensiapuavustajille perehdytyksen tapahtumaan liittyvästä ensiavusta ja koko tapahtumasta.

Perehdytyksessä kävimme läpi tapahtuman aikataulun ja kuvauksen, lajikohtaisen- ja tapahtuman turvallisuussuunnitelman, pelastussuunnitelman, karttakoordinaatit, hätäavun hälyttämisen, ensiapuohjeistuksen ja tärkeät puhelinnumerot. Ohjasimme heitä pukeutumaan yhtenäisesti Soteekin sinisiin t-paitoihin ja liiveihin, jotta pystyimme erottumaan muusta henkilökunnasta ja tapahtumaan osallistujista. Lisäksi ensiapuavustajat kokosivat itse omat ensiapulaukkunsa, jotta sen sisältö tuli heille tutuksi, ja heillä oli myös samalla mahdollisuus esittää kysymyksiä tarvikkeista. Ensiapuavustajat olivat mukana tilanteissa, eivät vain seuranneet vierestä. He myös tie-

dottivat ensiapuvastaavia mahdollisista puutteista esimerkiksi ensiapulaukussa. Asiakkailla oli apuna VAU:n ja Maliken avustajia. Osalla asiakkaista oli oma henkilökohtainen avustaja.

Huolehdimme, että jokaisella pisteellä on mahdollisuus hyvän käsihygienian ylläpitämiseen. Lajipisteillä oli käsidesinfektiopullot, vettä ja paperia. Olimme ottaneet selvää lajipisteiden osoitteista, jotta hätätilanteen sattuessa osasimme neuvoa ambulanssin paikalle. Laadimme tapahtumalle turvallisuussuunnitelman, joka sisälsi riskianalyyisin. Turvallisuussuunnitelma sisältää laajemman turvallisuussuunnitelman tapahtumasta ja lisäksi lajikohtaiset turvallisuussuunnitelmat, jotka ovat laatineet lajien vastuhenkilöt. Turvallisuussuunnitelman riskianalyyysissä on kartoitettu mahdolliset, lajipisteillä tapahtuvat riskit.

7 PROJEKTIN TUOTOS

Kirjallisina tuotoksina opinnäytetyössämme syntyi perehdytyskansiot eri lajipisteille, jotka sisälsivät yhteystiedot tapahtumassa, karttakoordinaatit, tapahtuma-alueen kartan, ensiapuohjeet, pelastus- ja turvallisuussuunnitelmat, riskikartoituksen, lajikohtaiset turvallisuussuunnitelmat, jotka olivat lajivastaavien tekemät, tiedot yhteistyötahoista, tiivistelmän tapahtumasta ja aikatauluohjelman. Lisäksi ennen koko tapahtumaa teimme tapahtumalle turvallisuus- ja pelastussuunnitelman sekä riskikartoituksen. Ennen tapahtumaa pidimme koulullamme perehdytyksen Soteekin opiskelijoille, jotka toimivat tapahtumassa ensiapuavustajina. Jokaisella lajipisteellä oli ainakin yksi ensiapuavustaja, joka oli suorittanut EA II-kortin.

Laaja ensiturvapaketti sisältää hyvin varustellun ensiapupakkauksen, sammutuspeitteen sekä kaksi kappaletta jääkaappimagneetteja joissa on kaikki tärkeät puhelinnumerot.

Laaja ensiturvapaketti sisältää:

- Laastari, leikattava
- Haavalaastari
- Sideharsotaitos
- Sideharso
- Joustoside
- Puhdistuslappu
- Ihoteippi
- Kylmähaude
- Suojäkäsine, kertakäyttöinen
- Kolmioliina
- Elvytyssuoja
- Sakset, ruostumatonta terästä
- Pelastuspeite
- Sammutuspeite (Ensiapupakkauksen [www-sivut 2013.](#))

Kuva: Ensiapupakkauksen [www-sivut](#)

8 ARVIOINTI

Arviointi on prosessi, jossa tehdään aineistoon pohjautuen ja perusteita käyttäen päätelmiä projektin toiminnasta. Perusteet ovat arviointikriteerejä, joilla arvioidaan ovatko asiat hyvin vai huonosti. Arviointi tehdään suhteessa johonkin, voidaan esimerkiksi arvioida asetettujen tavoitteiden toteutumista suhteessa projektin tavoitteisiin. Sitä ei siis tehdä turhaan, vaan sen tarkoituksena on oppiminen sekä toiminnan ja tulosten parantaminen. Arvioinnista myös näemme mitä tuloksia saadaan aikaan ja millaisia vaikutuksia työllä on. (Setlementin www-sivut 2011.)

Prosessia, eli toimintaa ja toimintatapoja tulee arvioida koko projektin toiminnan ajan, jotta niitä voidaan tarvittaessa muuttaa ja parantaa. Useimmiten prosessien arviointi on mielekästä, toimijoiden kesken toteutettua toimintaa. Prosessiarvioinnissa voidaan hyödyntää myös ulkopuolista arviointia. Ulkopuolinen ohjaa toimijoita toteuttamaan itsearviointia ja hahmottamaan uusia näkökulmia oman työnsä kehittämiseen. Kaikessa toiminnassa tarvitaan myös tulosten ja vaikuttavuuden arviointia. Näitä voidaan arvioida yhtä hyvin sisäisesti kuin ulkoisesti, jos arviointimateriaali on kerätty koko projektin ajan. Monipuolisesti, yhteisöllisesti ja eri näkökulmista toteutettuna arviointiprosessi palvelee myös sitoutumista kehitysprosessiin, vahvistaa yhteenkuuluvuutta ja motivoi. (Setlementin www-sivut 2011.)

8.1 Palautelomakkaiden analysointi ja tulokset

Arviointilomakkeet lähetettiin tapahtuman jälkeen sähköpostitse tapahtuman vastuhenkilölle, tapahtuman turvallisuuspäällikölle, lajien vastuuhjaajille sekä ensiapuvuustajille. Arviointilomakkeita lähetettiin yhteensä 12 kappaletta ja lomakkeita palautui täytettynä yhdeksän. Pyysimme lisäksi palautetta sähköpostitse turvallisuus- ja pelastussuunnitelmasta ennen tapahtumaa Satakunnan pelastuslaitoksen palotarkastajalta.

Arviointilomakkeessa oli kuusi kysymystä ja yksi vapaaehtoinen kohta kehittämisehdotuksia varten. Kysymykset olivat avoimia eli niihin ei ollut valmiita vastausvaihtoehtoja. Kysyimme avoimissa kysymyksissä tapahtuman terveystarkkailun onnistumisesta tapahtumassa, ensiapuohjeistuksesta, mahdollisista tapaturmista tai tapahtumista, joissa tarvittiin ensiapua ja ensiapuavustajien ja – vastaavien näkyvyydestä.

Palautteiden mukaan tapahtuman terveystarkkailun kartoitus oli onnistunut riittävän laajasti ja yksityiskohtaisesti. Osa vastaajista mainitsi kuitenkin, että he voivat sanoa palautetta vain oman lajipisteensä puolesta eli esimerkiksi melonnan osalta. Lajipisteiden ensiapuohjeistusta kommentoitiin selkeäksi ja toimivaksi sekä helposti toteutettavaksi. Yhdessä palautteessa mainittiin, että lajipisteellä olisi voitu vielä yhdessä sopia, että asiasta mainitaan vielä yhteisesti koko porukalle. Palautteiden mukaan ensiapuavustajat ja -vastaavat olivat koko ajan mukana tekemisessä ja sopivasti läsnä. Lisäksi esittäytymistä tapahtumassa ja yhtenäistä vaatetusta pidettiin hyvänä asiana.

Arviointilomakkeista poimittuja palautteita:

”Vaikka lajipisteet olivat kaukana toisistaan, mielestäni ensiapuvuononta sujui mutkattomasti ja aina oli apu lähellä mikäli jotain tapahtui.”

”Ainakin metsäretkellä / lintubongauksessa ensiapuvastaava oli hienosti koko ajan läsnä. Ehkä olisimme voineet yhdessä sopia, että asiasta mainitaan vielä yhteisesti koko porukalle.”

Kehittämisehdotuksia tapahtuman ensiavun järjestämiseen ja turvallisuuteen liittyen:

”Onneksi tapahtuman ea oli järjestetty ennakolta riittävän kattavasti niin sitten käytännön toimenpiteitä ei tarvinnut suoritella.”

”Ensiavusta kertova näkyvä liivi tms. ko henkilölle päälle. Ja aina mitä paremmat etukäteistiedot retkelle osallistujista, niin sitä parempi.”

Satakunnan pelastuslaitoksen palotarkastajalta palautteen mukaan laatimallamme suunnitelmilla voitiin edetä. Hän laittoi myös suunnitelmat jakeluun pelastuslaitoksella päivystävälle henkilölle. Lisäksi pyysimme muutamia kommentteja suunnitelmista, joihin hän vastasi sähköpostitse ranskalaisin viivoin.

”Suunnitelmaa ei laadita viranomaista varten vaan sen pitäisi olla ”ohje” järjestäjille turvallisuusasioita varten vahinkojen ja onnettomuuksien minimoimiseksi (toki saamme suunnitelmasta hyvän kuvauksen tapahtumasta ja yhteyshenkilöistä mahdollista onnettomuustilannetta varten)

Suunnitelmassa on arvioitu riskit hyvin, mutta pidemmälle menevässä suunnittelussa ajatus olisi, että riskit arvioidaan todennäköisyyden ja vaikuttavuuden perusteella skaalalla 1-5 (todennäköisyys x vaikuttavuus = riskiluku, esim. $2 \times 3 = 6$, kaikki riskikohdat läpikäyden). Huomattavimmat riskit otetaan mukaan ohjeistukseen tai jotkut toiminnot jopa kielletään korkean riskin vuoksi.

Ensimmäisen vaiheen ohjeistuksessa annetaan toimintaohjeet turvalliseen suoritukseen ja toisessa vaiheessa ohjeistetaan miten toimitaan jos onnettomuus pääsee tapahtumaan.

- Turvallisuusasiat tulee käydä läpi ”henkilökunnan” kanssa ennen tapahtuman alkua.

- Suunnitelmassa on hyvin huomioitu tarvittava viestiliikenne.

- Tapahtuma on kuvattu hyvin.”

Palaute, jota tapahtumasta ja toiminnastamme saimme, oli mieluisaa, mutta kuitenkin herätti ajatuksia. Aina löytyy parannettavaa. Jälkeenpäin ajateltuna olisimme voineet tehdä arviointilomakkeisiin lisäksi kysymyksiä, joissa olisi ollut valmiit vastausvaihtoehdot. Rakentava palaute on ammatillisesti ajatellen kehittävää ja samalla antaa ehdotuksia miten voisi seuraavalla kerralla toimia paremmin. Mielestämme etukäteisvalmistelut tulisi hoitaa vielä paremmin. Tässä tapahtumassa ongelmanamme oli ehkä

nopea eteneminen, mutta toisaalta pidimme sitä hyvänäkin puolena. Suunnitteluun tulee panostaa ensi kerralla enemmän ja aikaa tulee olla enemmän sen valmisteluun. Aikataulu kuitenkin kannusti meitä eteenpäin ja työtä oli tehtävä sen mukana. Arviointikysymykset on kuvattu liitteenä (LIITE 3).

8.2 Projektin arviointi

Projekti onnistui suunnitelmien mukaan, mutta se ei edennyt alkuperäisen aikataulun mukaisesti. Se eteni alussa ripeämpää tahtia, koska tapahtuman ajankohta läheni. Aloitimme työstämisen perehdytyskansioista sekä turvallisuus- ja pelastussuunnitelmista. Etenimme periaatteessa hieman takaperin, sillä tapahtuman jälkeen esitimme syksyllä 2013 suunnitteluseminaarissa projektisuunnitelman ja itse tapahtuma oli jo kesällä 2013. Tämä ei kuitenkaan meitä haitannut ja opiskelijavaihtoon lähteminen yhdessä oli myös yksi syy tarttua mahdollisuuteen saada opinnäytetyö alkuun ja jatkaa sitä vaihto-opiskelujakson jälkeen.

Mielestämme onnistuimme hyvin löytämään yhteistä aikaa opinnäytetyön valmisteluun ja tekemiseen. Olimme molemmat hyvin motivoituneita, että saimme luvat ja tarvittavat materiaalit valmiiksi tiukemmalla aikataululla, eikä meitä haitannut projektin eteneminen epätavallisessa järjestyksessä.

8.3 Tapahtuman arviointi

Tapahtuman suunnittelu, lajipistekohtaisten kansioiden, opiskelijoiden perehdytys sekä projektin toteutus olivat mielekkäimpiä tehtäviä. Terveystyössä tulemme varmasti kohtaamaan erilaisia projekteja, joten oli hyvä ottaa selvää mitä eri vaiheita projektin toteuttamiseen ja hallintaan kuuluu. Lisäksi oli hienoa päästä kokeilemaan ja kehittämään parityöskentelyssä.

9 POHDINTA

International Outdoor Symposium-tapahtuman toiminta lajipisteillä onnistui mallikkaasti, ensiapuavustajat saivat hyvän perehdytyksen ja he osasivat toimia tilanteen tullessa. Kommunikaatio sujui hyvin ja kaikkiin lajipisteillä toimiviin oli helppo saada yhteys.

Oli ilo työskennellä moniammatillisessa ryhmässä, johon kuului eri ammattialojen edustajia. Saimme myös kansainvälistä väriä mukaan, sillä yksi ensiapuavustajista kommunikoi ainoastaan englanninkielellä. Tämä toi myös oman haasteensa, sillä hänelle oli annettava tapahtuman perehdytys tietysti myös englanniksi.

Työnkuvaamme kuului siis vastata turvallisuudesta ja pisteiden ensiavusta. Opimme jakamaan tehtäviä, ja toimimaan niin sanotusti esimiehinä. Opimme myös laatimaan turvallisuus- ja pelastussuunnitelmat sekä tekemään riskikartoituksen. Teimme jokaiselle ensiapuavustajalle oppaat yleisimmistä ensiapukäytännöistä, joten opimme itse tästä samalla. Tulevan ammattimme kannalta erityisen tärkeää oli ryhmätyötaitojen kehittäminen, harjaannuimme näissä huomattavasti projektin aikana.

Liitteenä olevasta turvallisuussuunnitelmasta käy ilmi mitkä olivat tapahtuman yleisimmät tapaturmariskit. Näin tapahtuman jälkeen voimme yhteistuumin todeta, ettei kyseisistä riskeistä toteutunut kuin yksi. Purjelautailussa jouduimme laastaroimaan yhden tapahtumaan osallistuneen sormen pintanaarmun vuoksi. Olemme tyytyväisiä, että riskit oli minimoitu ja toiminta lajipisteillä oli asiantuntevaa. Tämä oli suurimpia syitä siihen, ettei tapahtumassa sattunut suurempia tapaturmia.

Yhdeksi riskitekijäksi muodostuivat sääolot, mikä huomattiin toisena lajipäivänä, lauantaina. Tällöin sateen ja kovan tuulen vuoksi purjehdus ja melonta jouduttiin perumaan turvallisuussyistä. Perjantaina sää ei rajoittanut toimintaa. Tapahtumassa koettiin hyväksi, että ensiapuavustajat olivat koko ajan läsnä lajitoiminnassa. Lisäksi ensiapuavustajat oli perehdytetty hyvin toimeensa ja tapahtumaan.

Pohtiessamme mitä tekisimme toisin, niin mieleemme tulevat etukäteisvalmistelut. Emme tarkoita, että olisimme valmistautuneet huonosti, vaan että aika oli rajallinen. Opinnäytetyömme eteni nopeasti ja aloitimme työt heti kun saimme luvan projektiin. Oloimme voineet käydä turvallisuus- ja pelastussuunitelmat läpi lajivastaavien kanssa, mutta tämä ei kuitenkaan ollut mahdollista, sillä vastaavat tulivat ympäri Suomea tapahtumapaikalle. Lisäksi ensiapuvastaavat olisivat voineet esitellä itsensä lajivastaaville jo ennen tapahtuman toteutusta esimerkiksi soittamalla tai sähköpostitse. Jatkoon kehittämisisideoita voisi olla ensiapuvastaavien ja -avustajien pukeutuminen. Pukeutumisen tulisi olla enemmän huomiota herättävää, niin että tilanteen tullen ensiavusta huolehtivat erottuisivat joukosta paremmin.

Ajatuksenamme on, että projektiamme voisi hyödyntää samankaltaisissa tapahtumissa. International Outdoor Symposium on vuosittainen tapahtuma, joten sitä voisi käyttää siellä jatkossakin. Työmme voisi olla pohjana samankaltaisille projekteille tai opinnäytetöille ja sitä kysyttiinkin malliksi ammattikorkeakoulun opiskelijoiden toimesta syksyllä 2013.

LÄHTEET

- Ammattinetin www-sivut. 2013. Viitattu 19.8.2013. http://www.ammattinetti.fi/ammattit/detail/294_ammatti
- Castrén, M., Korte, H. & Myllyrinne, K. 2012a. Ensiapuopas. Viitattu 19.8.2013 ja 9.12.2014 http://www.terveyskirjasto.fi/terveyskirjasto/tk.koti?p_artikkeli=spr00002
- Ensiapupakkauksen www-sivut. 2013. Viitattu 19.8.2013. <http://www.ensiapupakkaus.fi/>
- Eskola, S. 2008. Turvallisuus käsitteenä. Viitattu 14.9.2013. https://www.doria.fi/bitstream/handle/10024/74107/StratL3_10.pdf?sequence=1
- Global. Finland www-sivut. 2009. Viitattu 14.9.2013. <http://www.global.finland.fi/public/default.aspx?contentid=164072>
- Hyytinen, T. 2012a. Riskikartoitus. Viitattu 18.8.2013. <http://webhotel2.tut.fi/turvapaikka/Riskikartoitus.html>
- Hyytinen, T. 2012b. Turvallisuussuunnitelman laatiminen. Viitattu 18.8.2013. <http://webhotel2.tut.fi/turvapaikka/laatiminen.html>
- Hätäkeskuslaitoksen www-sivut. 2013. Karttakoordinaattien määrittely. Viitattu 17.9.2013. <http://maps.navici.com/112/karttakoordinaatit/index.php?lang=fi>
- Ihmisoikeudet.net www-sivut. 2013. Vammaisten oikeudet. Viitattu 26.2.2015. <http://www.ihmisoikeudet.net>
- International Outdoor Symposium:in www-sivut 2013. Viitattu 8.8.2013. <http://www.samk.fi/yyterisymposium>
- Invalidiliitto ry:n www-sivut. 2014. Viitattu 9.12.2014. <http://www.invalidiliitto.fi/portal/fi/esteettomyys/>
- Jeglinsky, I. 2012. Family-centredness in services and rehabilitation planning for children and youth with cerebral palsy in Finland. Stockholm: Karolinska institutet , Astrid Lindgrens Barnsjukhus.
- Kankkunen, T. 2012. Partioleirin ensiavun suunnittelu ja toteutus. AMK-opinnäytetyö. Pieksämäen Diakonia ammattikorkeakoulu. Viitattu 15.9.2013. https://publications.theseus.fi/bitstream/handle/10024/48602/Kankkunen_Tuikka.pdf?sequence=1
- Kokoontumislaki. 1999. L. 22.4.1999/530.
- Kettunen, S. 2003. Onnistu projektissa. Helsinki. WSOY.

Lahtinen, M. 2012. Liikuntapainotteinen syystapahtuma PWS-yhdistyksen perheille. AMK-opinnäytetyö. Satakunnan ammattikorkeakoulu. Viitattu 15.9.2013. https://publications.theseus.fi/bitstream/handle/10024/50560/lahtinen_minna.pdf?sequence=1

Laki sosiaaliturvasta. 1999. 11.6.1999/731. Viitattu 7.11.2014. <http://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/1999/19990731>

Laki perusoikeuksien turvaamisesta. 1999. 11.6.1999/731. Viitattu 7.11.2014. <http://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/1999/19990731>

Laki yhdenvertaisuudesta. 1999. 11.6.1999/731. Viitattu 7.11.2014. <http://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/1999/19990731>

Lamminen, H. 2013. Soteekki-vastaava, Satakunnan ammattikorkeakoulu, Pori. Henkilökohtainen tiedonanto 14.8.2013.

Liiku terveemmäksi www-sivut. 2012. Aalloilla -soveltavan liikunnan kesätapahtuma. Viitattu 10.9.2013. <http://www.liikuterveemmaksi.fi/index.php?sid=5&pvm=2013-08-01&loppupvm=03.12.2013&tapautmaid=1665&a=20&s=0&tapautumatyyppi=&paikkakunta=Paikkakunta&haku-sana=Hakusana&jarjestaja=J%E4rjest%E4&kotimainen=&showall=&print=1>

Malike:en www-sivut. 2013. Viitattu 8.8.2013. <http://www.malike.fi>

Malike:en www-sivut. 2014. Viitattu 7.11.2014. <http://www.malike.fi>

Mielenterveysseuran www-sivut. 2012. Riskien ennakointi. Viitattu 2.12.2014. <http://julkaisut.mielenterveysseura.fi/projektiopas/projektin-suunnittelu/riskien-ennakointi/>

Niinisalo, T. 2013. Kaikille avoin laturetki. AMK-opinnäytetyö. Satakunnan ammattikorkeakoulu. Viitattu 16.9.2013. https://publications.theseus.fi/bitstream/handle/10024/61921/niinisalo_tarja.pdf?sequence=1

Pelin, R. 2011. Projektihallinnan käsikirja. 7. uudistettu painos. Helsinki: Otavan kirjapaino Oy

Pohjois-Karjalan www-sivut. 2007. Viitattu 15.9.2013. <http://www.pohjois-karjala.fi/Resource.phx/sivut/sivut-vammaispalvelut/vtietvamma/tietoavammaisuudesta.htx>

Project Management Institute www-sivut. 2014. What is project management? Viitattu 12.11.2014. <http://www.pmi.org/>

Ramentorin www-sivut. 2011. Viitattu 17.8.2013. <http://www.ramentor.com/etusivu/teoria/riskianalyysi/>

Ruuska, K. 2007. Pidä projekti hallinnassa. 6. tarkistettu painos. Talentum. Helsinki

Saari., A. 2011. Inklusion nostet ja esteet liikuntakulttuurissa: Tavoitteena kaikille avoin liikunnallinen iltapäivätoiminta. Väitöskirja. Jyväskylä: Jyväskylän yliopisto. Studies in sport, physical education and health.

Samkin www-sivut. 2013. Viitattu 15.8.2013. <http://www.samk.fi>

Satakunnan pelastuslaitoksen www-sivut. 2013. Pelastussuunnitelma. Viitattu 3.12.2014. <http://www.satapelastus.fi/ohjeetjalomakkeet/pelastussuunnitelmat.html>

Setlementin www-sivut. 2010. Arvioinnin ja kehittämistyön lähtökohtia. Viitattu 8.12.2014. <http://www.setlementti.fi/@Bin/28295/Arvioinnin+ja+kehitt%C3%A4misty%C3%B6n+l%C3%A4ht%C3%B6kohtia.pdf>

Terveyskirjaston www-sivut. 2012. Ensiapu osana hoitoketjua. Viitattu 19.3.2015. http://www.terveyskirjasto.fi/terveyskirjasto/tk.koti?p_artikkeli=spr00002

Tieliikennelaki. 1981. L. 3.4.1981/267 muutoksineen.

Timgren, M. 2011. Meiän näköinen leiri – aikuisen kehitysvammaisen omatoimisuuden tukeminen. AMK-opinnäytetyö. Satakunnan ammattikorkeakoulu.

Turvallisuussuunnittelun www-sivut. 2013. Viitattu 7.11.2014. <http://www.turvallisuussuunnittelu.fi/fi/index/turvallisuussuunnittelu.html>

VAU:n www-sivut 2013. Viitattu 8.8.2013. <http://www.vammaisurheilu.fi>

Vernerin netin www-sivut. 2014. Viitattu 9.12.2014. <http://verneri.net/yleis/mita-kehitysvammaisuus-on>

Virtuaali AMK:n www-sivut. 2013. Projektit. Viitattu 23.10.2013. <http://www2.amk.fi/digma.fi/www.amk.fi/opintojak-sot/0407015/1109830128539/1139490687656/1155743675713/1160017661801.html>

Vuoripuro, J. 2007. Suurten yleisötilaisuuksien turvallisuusopas. Keski-Uudenmaan pelastuslaitos.

WHO:n www-sivut. 2015. Disabilities. Viitattu 26.2.2015. <http://www.who.int/topics/disabilities/en/>

Laura Aarikka ja Julia Haapa

INTERNATIONAL OUTDOOR SYMPOSIUM- TAPAHTUMAN
TURVALLISUUSSUUNNITELMA

Hoitotyön koulutusohjelma
2013

YLEISTÄ

Tapahtuman nimi: International Outdoor Symposium

Tapahtuman ajankohta: 15.–18.8.2013

Tapahtuman vastuhenkilö: Kati Karinharju p.040-XXXXX

Turvallisuuspäällikkö: Heli Lamminen Palvelukeskus Soteekki/SAMK
p.0400XXXX

Tapahtuman järjestäjät: Satakunnan ammattikorkeakoulu yhteistyössä Malike, VAU ja palvelukeskus Soteekki.

Tapahtumapaikat:

Surf-keskus: Sipintie 1 ja Koordinaatit: N 61° 34.3420' E 21° 31.2006'

Kallo: Kallonsatama, Kallontie, koordinaatit: N 61° 35.4634' E 21° 28.1680'

Yyteri Beach: Vauhtimontuntie 189, koordinaatit: N 61° 33.7431' E 21° 33.6973'

Huhtalan luontolava: Huhtalanraitti, koordinaatit: N 61° 32.6405' E 21° 34.3961'

Yyterin ratsastuskeskus: Linjamäentie, koordinaatit: N 61° 33.4611' E 21° 34.8354'
(Hätäkeskuslaitoksen www-sivut 2013)

Osallistujamäärä: 50-60 henkilöä

TAPAHTUMAN KUVAUS JA TAPAHTUMAPAIKKA

International Outdoor- symposium

International Outdoor Symposium **15.–18. elokuuta** 2013 on kaikille avoin tapahtuma, joka tarjoaa ratkaisuja aktiviteettien toteuttamiseen ja kehittämiseen. Tapahtuma antaa uusinta tietoa kaikille avoimen vesi- ja luontoliikunnan merkityksestä ja mahdollistamisesta soveltavan liikunnan, esteettömyyden, apu- ja toimintavälinealan sekä kuntoutuksen ammattilaisille. Tapahtuman järjestää Satakunnan ammattikorkeakoulu ja yhteistyössä toimivat VAU ja Malike. Symposium on englanninkielinen.(Samk:in www-sivut 2013).

Nelipäiväisen symposiumin avaa Satakunnan ammattikorkeakoulun (SAMK) Tiilimäen kampuksella torstaina **15. elokuuta** 2013 järjestettävä Kaikille avoin vesi- ja luontoliikunta -seminaari, jossa teemoina ovat mm. kaikille avoimet aktiviteetit ja tasavertaiset osallistumisen mahdollisuudet, aktivoiva asennontuenta, toimintavälineinnovaatiot, itsenäinen ja avustettu ulkona liikkuminen sekä luontoliikunnan esteettömyys. (International Outdoor Symposium:in www-sivut 2013.)

Käytännön seminaaripäivät **16.–17. elokuuta** 2013 Yyterissä esittelevät toimintaväline- ja esteettömyysratkaisuja vesi- ja luontoliikuntalajeihin kuten purjehdukseen, melontaan, purjelautailuun, retkeilyyn, ratsastukseen ja suunnistukseen. Käytännön seminaaripäivien aktiviteetit järjestetään eri pisteillä Yyterin luonnossa ja rannoilla. Sunnuntain **18. elokuuta** 2013 päätöstilaisuus suuntaa katseet kaikille avoimeen elämys- ja seikkailuliikuntaan sekä esittelee uusia innovaatioita liikkumiseen ja aktiivisuuteen. (International Outdoor Symposium:in www-sivut 2013.)

Outdoor Symposium on osa Satakunnan ammattikorkeakoulussa toteutettavaa INNOKE- hanketta. (Samk:in www-sivut 2013).

TOIMINNAN KUVAUS JA ORGANISAATIO

Turvallisuussuunnitelma on laadittu käytännön seminaaripäiviin 16.- 17.8.2013 väliseksi ajaksi.

Tapahtuman turvallisuuspäällikkö: Heli Lamminen Palvelukeskus Soteekki/SAMK. Tehtävänä on turvallisuusorganisaatiossa mukana olevien opiskelijoiden rekrytointi, ohjaus ja tapahtuman turvallisuuskoordinointi.

Turvallisuusjärjestelmä koostuu eri toimijoista, jotka on koottu yhdeksi turvallisuusorganisaatioksi. Kaikki toimijat toimivat turvallisuuspäällikön alaisuudessa, yhteistyössä keskenään. Turvallisuusjärjestelyjen tarkoituksena on taata osallistujien, asiakkaiden, avustajien ja toimihenkilöiden turvallisuus. (Lamminen henkilökohtainen tiedonanto 14.8.2013).

ORGANISAATIO

Ensiapuvastaavat: Julia Haapa p.050-XXXX ja Laura Aarikka p. 045XXXX SAMK

Tehtävänä on kiertää lajipisteiden välillä ja valvoa ensiapuvustajien toimintaa ja auttaa tarvittaessa.

Ensiapuavustajat lajipisteittäin:

Kallo: Sari Virtanen/ Soteekki (Purjehdus) p.040-XXXXX

Surf-keskus: Sini Karlsson/ Soteekki (Purjelautailu) p.050-XXXX

Aapo Tamminen/Soteekki (Melonta) p. 050-XXXX

Huhtalan luontolava: Brandon Solares/ Soteekki p.050-XXXXX

Yyterin ratsastuskeskus: Riikka Tupala SAMK p. 044XXXXXX

Yyteri Beach: Laura Aarikka p. ja Julia Haapa

(Lamminen henkilökohtainen tiedonanto 14.8.2013).

Yyteri Beachin Info-pisteellä täydennys ensiapulaukku.

Laadittu suunnitelma käsittää International Outdoor Symposiumin turvallisuussuunnitelman ja pelastussuunnitelman, sekä liitteitä ja ohjeita liittyen tapahtuman turvallisuuteen. Turvallisuus- ja pelastussuunnitelma asetetaan kaikkien turvallisuusorganisaatioon kuuluvien luettavaksi ennen tapahtumaa ja ne ovat tapahtumassa saatavilla jokaisella pisteellä. Kaikki turvallisuusorganisaation jäsenet perehdytetään suunnitelmaan ennen tapahtumaa.

Laajemman turvallisuussuunnitelman ovat laatineet ensiapuvastaavat Julia Haapa ja Laura Aarikka. (Lamminen henkilökohtainen tiedonanto 14.8.2013).

Lajikohtaiset turvallisuussuunnitelmat ovat tehneet lajien vastuuhjaajat:

Kallo: Erkkä Ikonen (purjehdus)

Surf-keskus: Antti Tulasalo (purjelautailu) ja Anssi Helin (melonta)

Huhtalan luontolava: Tanja Tauria (lintubongaus)

Yyterin ratsastuskeskus: Riikka Tupala (ratsastus)

Yyteri Beach: Majoitus ja ruokailu

(Lamminen henkilökohtainen tiedonanto 14.8.2013).

Järjestyksenvalvonta

Tapahtuman luonteen vuoksi ei ole tarvetta järjestyksenvalvontaan. Tarvittaessa otetaan yhteys turvallisuusorganisaatioon ja viranomaisiin. (Lamminen henkilökohtainen tiedonanto 14.8.2013).

Viestiliikenne

Turvallisuuspäällikön, turvaveneen kuljettajan, ensiapuvastaavien ja ensiapu-avustajien viestiliikenne hoidetaan matkapuhelimitse. Matkapuhelimet ovat kokoajan saatavilla ja puhelinnumerot tallennetaan puhelimiin lajipisteiden nimen mukaan esim. Kallo. Nimeäminen tehdään selkeyttämään ja jotta reagointi olisi mahdollisimman nopeaa ensiaputilanteissa. (Lamminen henkilökohtainen tiedonanto 14.8.2013).

Riskianalyysi

International Outdoor Symposium (Yyteri, Pori) 2013 – tapahtumaa varten tehdyn riskianalyysin pohjalta ei ole syytä olettaa erityisen merkittävää turvallisuusuhkaa. Todennäköisiä riskejä ovat sairaskohtaukset ja tapaturmat, sillä osalla tapahtumaan osallistuvista on erilaisia perussairauksia tai liikuntarajoitteita. Mahdollisina riskitekijöinä voidaan pitää myös säästä johtuvia riskejä (kuumuus, tuuli, rankkasade, ukkonen). Osa lajipisteistä järjestetään vedessä ja sen äärellä mikä itsessään on jo riski. Lisäksi lauantaina 17.8. Kallossa järjestetään purjehdustapahtuma, mikä lisää vesiliikennettä ja henkilömäärää. (Lamminen henkilökohtainen tiedonanto 14.8.2013).

Tapahtumaan liittyvät riskit

1) Kallio: Purjehdus

- mm. hiertymät, palovammat/lämpösairaudet, haavat, nyrjähdykset, hukkuminen, päähän tai muihin raajoihin kohdistuneet vammat, lämpöhalvaus, auringonpistos (hypertermia), kylmällä säällä hypotermia

2) Surf-keskus: Purjelautailu, melonta, avovesiuinti

- mm. hukkuminen, haavat ja verenvuodot, nyrjähdykset, murtumat, hiertymät

3) Yyterin ratsastuskeskus: Ratsastus

- mm. nyrjähdykset, puremat, pistot, hiertymät, haavat, putoaminen hevosen selästä

4) Lintutorni- retkeily, Lintubongaus

- mm. nyrjähdykset, haavat, murtumat, puremat, pistot, putoaminen

Riskien minimointi

Riskit on pyritty minimoimaan laatimalla tapahtumalle turvallisuus- ja pelastussuunnitelma ja järjestämällä paikalle toimiva turvallisuusorganisaatio, sekä ensiaputaitoinen henkilökunta. Ensiaputiimiä on perehdytetty ennen tapahtumaa niin, että he osaat toimia mahdollisissa onnettomuustilanteissa vaaditulla tavalla. Lisäksi riskejä minimoidaan hyvän ohjauksen ja avustajien läsnäololla. Osalla asiakkaista on henkilökohtainen avustaja, joka tietää asiakkaan taustan ja mahdolliset sairaudet. (Lamminen henkilökohtainen tiedonanto 14.8.2013).

PELASTUSTOIMINTA

Tapahtuma pelastustoiminnan turvallisuusorganisaatio toimii tilanteen vaatiessa viiranomaisen alaisuudessa. Tapahtumassa on viisi ensiapupistettä. Tapahtumaan on varattu 1 turvavene ja kuljettaja (Juha Raukola p.0505730684). Lisäksi jokaisella pisteellä on 1-2 ensiapu-avustajaa. Lisäapu hälytetään tarvittaessa numerosta 112. Ensiapuavustajia on ohjeistettu hälyttämään apua ja ohjaamaan apu paikan päälle. (Lamminen henkilökohtainen tiedonanto 14.8.2013).

Porissa 11.8.2013

Laura Aarikka & Julia Haapa
Ensiapuvastaavat

Heli Lamminen
Tapahtuman
turvallisuuspäällikkö

Kati Karinharju
Tapahtuman
vastuuhenkilö

PELASTUSSUUNNITELMA, YLEISÖTILAISUUDET

Tilaisuuden nimi	International Outdoor Symposium
------------------	---------------------------------

Pelastuslaissa (379/2011) on vaatimus laatia pelastussuunnitelma yleisötilaisuuksiin ja muihin tapahtumiin, joihin osallistuvien ihmisten suuren määrän (vähintään 200 henkilöä on läsnä samanaikaisesti) tai muun erityisen syyn vuoksi sisältyy merkittävä henkilö- tai paloturvallisuusriski. Tällaisia tapahtumia ovat esimerkiksi urheilutapahtumat, konsertit ja esitykset sekä erilaiset seikkailutapahtumat. Väkimäärältään pienempäänkin tapahtumaan on laadittava pelastussuunnitelma, jos yleisö on tapahtuman aikana jollakin tavalla vaarassa. Esimerkiksi, jos tapahtumapaikan poistumisjärjestelyt poikkeavat tavanomaisesta, esityksessä käytetään tehosteina avotulta, ilotulitteita, muita pyroteknisiä tuotteita tai palo- ja räjähdysvaarallisia kemikaaleja.

Lisätietoja

www.satapelastus.fi , paikallinen pelastusviranomaisen yhteystiedot

muut

www.spek.fi/turvallisuussuunnittelu

www.poliisi.fi

1. YLEISTIEDOT

1.1 Tilaisuuden nimi	Yyterin International Outdoor Symposium, kaikille avoin tapahtuma
1.2 Järjestäjä, yhteystiedot	SAMK, yhteistyössä Malike, VAU ja palvelukeskus Soteekki
1.3 Paikka, nimi, osoite	Yyterin ympäristö: Surf-keskus: Sipintie 1 ja Koordinaatit: N 61° 34.3420' E 21° 31.2006' Kallo: Kallonsatama, Kallontie, koordinaatit: N 61° 35.4634' E 21° 28.1680' Yyteri Beach: Vauhtimontuntie 189, koordinaatit: N 61° 33.7431' E 21° 33.6973' Huhtalan luontolava: Huhtalanraitti, koordinaatit: N 61° 32.6405' E 21° 34.3961' Yyterin ratsastuskeskus: Linjamäentie, koordinaatit: N 61° 33.4611' E 21° 34.8354'
1.4 Ajankohta, aukioloajat	16.–17.8.2013 klo. 9-17

1.5 Tilaisuuden luonne	International Outdoor Symposium 15.–18. elokuuta 2013 on kaikille avoin tapahtuma, joka tarjoaa ratkaisuja aktiviteettien toteuttamiseen ja kehittämiseen. Tapahtuma antaa uusinta tietoa kaikille avoimen vesi- ja luontoliikunnan merkityksestä ja mahdollistamisesta soveltavan liikunnan, esteettömyyden, apu- ja toimintavälinealan sekä kuntoutuksen ammattilaisille. Tapahtuman järjestää Satakunnan ammattikorkeakoulu ja yhteistyössä toimivat VAU ja Malike.
1.6 Arvioitu osallistuja-, yleisö- määrä, liikuntarajoitteiset	Osallistuja määrä on 50-60, joista noin puolet jollakin tapaa liikuntarajoitteisia.

2. TILAISUUDEN ONNETTOMUUSRISKITEKIJÄT JA NIIDEN ENNALTAEHKÄISY SEKÄ TOIMENPITEET ONNETTOMUUDEN SATTUESSA

Riskitekijä	Ennaltaehkäisy	Pelastamistoimenpiteet
2.1 Tulipalo	Ei riskitekijöitä, sillä ei avotulen käyttöä	-
2.2 Sairaskohtaus	Tehty riskikartoitus- ja turvallisuussuunnitelma	Ensiapu- ja hälytysvalmius
2.3 Tapaturma	Tehty riskikartoitus- ja turvallisuussuunnitelma	Ensiapu- ja hälytysvalmius
2.4 Liikenne	-	-
2.5 Mahdolliset tilapäisrakenteet tai -majoitukset		Majoitusalueella ensiapu valmius
2.6 Mahdolliset tehosteet	-	-
2.7 Muuta	-	-
2.8	-	-

3. HENKILÖSTÖ JA YHTEYSTIEDOT TILAISUUDEN AIKANA

Tehtävä	Nimi	Puh.nro
3.1 Tilaisuuden johtaja	Kati Karinharju	██████████
3.2 Turvallisuudesta vastaava	Heli Lamminen	██████████
3.3 Rakenteista vastaava	-	-
3.4 Järjestyksenvalvojat (määrä) sekä vastuuhenkilö	Ei tarvetta	-
3.5 Tiedotusvastaava	-	-
3.6. EA-henkilöstö (määrä) sekä vastuuhenkilö	Laura Aarikka Julia Haapa muu ea-henkilöstö 5	██████████
3.7 Pelastushenkilöstö (määrä) sekä vastuuhenkilö		

4. TURVALLISUUSJÄRJESTELYT

Asia	Järjestely
4.1 Alkuseräkalusto (määrä, tyyppi sijoitus)	-
4.2 EA-välineistö ja -paikka	Ensiapulaukut: Sis. sidetarpeita kuten; ensisiteitä, sideharsoa, sidetaitoksia, kiristys-siteitä, tukisiteitä ja palovammasiteitä. Laastareita, haavateippejä, ihoteippiä, kolmioliinoja, lastoja, elvytys-suoja, iso lääkeruisku ja kylmäpakkauksia, sakset ja pinsetit. Käsidesi, suojakäsineet, roska-astiat, käsipyyhkeet (kertakäyttö), vettä. Bebanthenia esimerkiksi palovammoihin. Jokaisella lajipisteellä on myös ensiapupiste, joilla kyseinen varustus.
4.3 Kokoontumis-, evakuointipaikka	Surf-keskus: Vaja Kallo: Luotsivanhimman tupa Yyterin ratsastuskeskus: Päätalli Huhtalan luontolava: Luontolava Beach: Sisätilat

Allekirjoitukset ja nimen selvennykset

Aika ja paikka / 14.8.2013 Pori

Kati Karinharju
Tapahtuman johtaja

Heli Lamminen
Tapahtuman turvallisuudesta vastaava

|

ARVIOINTILOMAKE

Vastaathan alla oleviin kysymyksiin.

1. Miten tapahtuman terveystarkistusten kartoittaminen oli mielestäsi onnistunut tapahtumassa?
2. Mitä mieltä olet lajipisteiden ensiapuohjeistuksesta?
3. Sattuiko lajipisteelläsi jokin tapaturma tai tapahtuma, jossa tarvittiin ensiapua?
4. Mikäli vastasit kyllä kysymykseen 3, niin järjestyikö apu ensiaputilanteessa?
5. Mikäli vastasit kyllä kysymykseen 3, niin mitä mieltä olet avun antamisesta?
6. Olivatko ensiapuvastajat ja -vastaavat näkyvästi esillä tapahtumassa?
7. Tähän voit kirjoittaa kehittämissuhteita tapahtuman ensiavun järjestämiseen ja turvallisuuteen liittyen.

Kiitos vastauksista!

LIITE 4

Taulukko 1. Opinnäytetyön aikataulu ja työnjako

Projektin vaihe	Tekijät	Tunnit
<p>Projektin ideavaihe:</p> <p>Projektin rajaus, aihe-seminaari, tiedon haku: asiasanat, teorian kirjoittamista, etiikka, rajaus, ideat</p> <p>Tapaamisia Kati Karinharjun ja Heli Lammisen kanssa.</p> <p>Ohjaavan opettajan kanssa tapaamisia aiheesta ja sen rajauksesta.</p> <p>Lupien anominen ja sopimuksen tekeminen.</p>	<p>Julia 50 tuntia: tiedon haku ja kirjoitus omista aihealueista:</p> <p>Yhteistyötahot, International Outdoor-symposium selitys.</p> <p>Laura 50 tuntia: tiedon haku ja kirjoitus omista aihealueista:</p> <p>Asiasanat: ensiapu, turvallisuus, vammaisuus.</p> <p>Yhdessä powerpointin teko aihe-seminaariin ja aiheen rajaus sekä ideointi.</p>	50 + 50 tuntia
<p>Projektin suunnittelu:</p> <p>Projektin teoreettisten lähtökohtien selkeytys ja kirjoitus.</p> <p>Projektsuunnitelma</p>	<p>Julia 60 tuntia: Omista aihealueista kirjoittaminen.</p> <p>Laura 60 tuntia: Omista aihealueista kirjoittaminen.</p> <p>Yhdessä 80 tuntia: Turvallisuus- ja pelastussuunnitelman sekä riskianalyysin laatiminen.</p>	60 + 60 + 80 tuntia
<p>Projektin toteutus:</p> <p>Tehtäväluettelo:</p> <p>Perehdytyskansioiden teko.</p> <p>Lajipisteillä olevien perehdytys koululla: kansioiden läpikäynti; ensiapulaukun kokoaminen, aikataulun esittäminen, tapahtuman esittely, kartta-koordinaatit, hätäavun hälytys, ensiapuohjeistus, lajikohtaiset ja tapahtuman turvallisuus- sekä pelastussuunnitelmien läpikäynti, vaatetus sekä tärkeät puhelinnumerot.</p> <p>Tapahtumassa lajipisteillä kiertäminen ja huolehtiminen, että kaikki on hyvin.</p>	<p>Julia 100 tuntia: Perehdytys kansioiden sisällön kirjoitus, arviointilomakkeen teko, aikataulun kirjoitus, eettiset näkökohdat.</p> <p>Laura 100 tuntia: Aikaisempien projektien ja tutkimusten haku sekä kirjoitus, projektityömenetelmänä kirjoittaminen.</p> <p>Yhdessä 200 tuntia: 100 tuntia tapahtuman valmistelua, perehdytyskansioiden teko, perehdytys, tapahtumaan osallistuminen, arviointilomakkeiden lähetys, tapahtuman läpikäynti ja kirjoitus, tiivistelmä, pohdinta, arviointilomakkeiden analysointi, lähteet ja muotoilut.</p>	100 + 100 + 200
<p>Projektin raportointi:</p> <p>Opinnäytetyön viimeistely, raportin kirjoitus ja työn esittely ja tallennus.</p>	<p>Julia 25 tuntia: opinnäytetyön viimeistelyä ja korjauksia.</p> <p>Laura 25 tuntia: opinnäytetyön viimeistelyä ja korjauksia.</p> <p>Yhdessä 50 tuntia: raportointiseminaarin suunnittelu, esitys ja viimeiset korjaukset.</p>	25 + 25 + 50 tuntia
		Yhteensä 800 tuntia

